

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

AR UŽTIKRINAMA EFEKTYVI TEATRŲ IR KONCERTINIŲ ĮSTAIGŲ VEIKLA

2018 m. rugsėjo 28 d.

Nr. VA-2018-P-50-3-8

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Agnė Baranauskaitė (grupės vadovė), Agnė Gaurilčikaitė, Ugnė Slavinskienė, Živilė Blaževičienė, Violeta Butkienė, Jolanta Morozovienė (nuo 2017-09-05 iki 2017-12-01)

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, Lietuvos Respublikos Seimo Kultūros komitetui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai.

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	9
AUDITO REZULTATAI	12
1. AR KULTŪROS MINISTERIJA VEIKSMINGAI FORMUOJA PROFESIONALIOJO SCENOS MENO POLITIKĄ	12
1.1. Teatrų ir koncertinių įstaigų tinklas neįvertintas	12
1.2. Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų bei koncertinių įstaigų skirstymas neaiškus	14
1.3. Kultūros ministerija neturi visos informacijos apie teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą	17
1.4. Nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų finansavimas nesiejamas su įstaigų veiklos rezultatais	19
2. AR NACIONALINIAI IR VALSTYBINIAI TEATRAI IR KONCERTINĖS ĮSTAIGOS VEIKIA EFEKTYVIAI	22
2.1. Kiekybiniai veiklos rodikliai rodo įstaigų veiklos nenuoseklumą ir įstaigų skirtumus	22
2.2. Neišnaudojamos galimybės įvertinti teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą ir pasiekimus kokybės požiūriu	30
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	34
PRIEDAI	36
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	36
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	38
3 priedas. Profesionaliosiomis scenos meno įstaigomis pripažintų teatrų ir koncertinių įstaigų sąrašas (2017-12-31)	43
4 priedas. Nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų teatrų ir koncertinių įstaigų finansavimo šaltiniai ir skirtos lėšos (tūkst. Eur)	45
5 priedas. Nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų įstaigų paskirtis, nurodyta Profesionaliojo scenos meno įstatyme	46
6 priedas. Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos tikslai ir funkcijos, nurodyti įstaigų veiklos nuostatuose	47

PAGRINDINIAI FAKTAI

62

– tiek teatrų ir koncertinių įstaigų pripažinta profesionaliosios scenos meno įstaigomis.

21

– tiek yra nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų. Šis skaičius iš esmės nesikeitė nuo 1990 metų.

40 mln. Eur

– tiek vidutiniškai per metus skirta valstybės biudžeto lėšų visiems profesionalioms scenos meno įstaigoms pripažintiems teatrams ir koncertinėms įstaigoms vykdyti jų veiklą.

97 proc.

– tiek procentų profesionaliojo scenos meno sričiai skiriamų valstybės biudžeto lėšų atitenka Kultūros ministerijos valdymo srities teatrams ir koncertinėms įstaigoms.

8

– tiek metų teatrų ir koncertinių įstaigų tinklas nevertintas, kai 2010 m. Seimo patvirtintose Kultūros politikos kaitos gairėse buvo pabrėžta kultūros įstaigų tinklo optimizavimo svarba.

4

– tiek nacionalinių teatrų ir koncertinių įstaigų nėra nustatyta išskirtinių reikalavimų ir funkcijų, kurios atitiktų jų paskirtį.

20

– t. y. visų Kultūros ministerijos valdymo srities nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumas nevertintas.

68 proc.

– tiek profesionaliais pripažintų teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos rezultatų Kultūros ministerija sistemingai nestebi.

7 iš 20

– tiek nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų pasiekė uždirbtų pajamų ir bazinio finansavimo lėšų santykį 30 / 70 proc.

2 iš 20

– tiek nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų 2015–2017 m. kasmet surengė bent 50 edukacinių užsiėmimų.

SANTRAUKA

Audito svarba

Teatrai ir koncertinės įstaigos yra svarbiausi dalyviai, užtikrinantys valstybės profesionaliojo scenos meno politikos įgyvendinimą. Ši politika laiduoja aukšto meistriškumo ir meninio lygio profesionaliojo scenos meno kūrybą, kultūros ir meno atvirumą bei integraciją į tarptautinę profesionaliojo scenos meno erdvę, sudaro sąlygas kūrybinei veiklai ir profesiniam tobulėjimui, aukštos meninės vertės scenos meno kūrybinių sklaidai ir prieinamumui visoms šalies visuomenės grupėms¹.

Politiką profesionaliojo scenos meno srityje formuoja Kultūros ministerija, jai pataria Profesionaliojo scenos meno taryba. Savivaldybės atsakingos už savo įsteigtų teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą.

Profesionaliojo scenos meno įstaigos statusą kultūros ministras yra suteikęs 62 teatrams ir koncertinėms įstaigoms (2017 m. gruodžio 31 d. duomenimis): tarp jų yra nacionaliniai (4), valstybiniai (17), savivaldybių (16) ir kitų juridinių ir fizinių asmenų įsteigti (25) teatrai ir koncertinės įstaigos. Per šias įstaigas Kultūros ministerija įgyvendina strateginį siekį – skatinti Lietuvos profesionaliojo scenos meno kūrybą, meno ir kultūros sklaidą Lietuvoje ir užsienyje. Audituojamu laikotarpiu (2014–2017 m.) šioms įstaigoms iš valstybės biudžeto skirta 162,4 mln. Eur. Įstaigos juos panaudojo infrastruktūros išlaikymui, darbo užmokesčiui, kūrybinei veiklai ir projektų įgyvendinimui.

Valstybė per teatrus ir koncertines įstaigas įgyvendina savo tikslus ir skiria tam finansavimą, todėl svarbu, kad kurdami ir pristatydami visuomenei savo ir kitų atlikėjų kūrybą, teatrai ir koncertinės įstaigos maksimaliai patenkintų visuomenės lūkesčius, o jų veiklą galima būtų įvertinti atsižvelgiant į kiekybinius ir kokybinius pasiekimus. Mokesčių mokėtojai turi žinoti, kodėl turime skirtingus nacionalinius, valstybinius, savivaldybių ir kitus teatrus ir koncertines įstaigas, kokią pridėtinę vertę jie kuria visuomenei.

Siekdama įvertinti, kaip Kultūros ministerija formuoja profesionaliojo scenos meno politiką ir užtikrina efektyvią teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą, aukščiausioji audito institucija šių įstaigų veiklos auditą įtraukė į 2018 m. veiklos programą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar užtikrinama efektyvi teatrų ir koncertinių įstaigų veikla.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar Kultūros ministerija veiksmingai formuoja profesionalaus scenos meno politiką;
- ar nacionaliniai ir valstybiniai teatrai ir koncertinės įstaigos veikia efektyviai.

¹ Profesionaliojo scenos meno įstatymas.

Audituojami subjektai:

- Kultūros ministerija – formuoja profesionaliojo scenos meno politiką, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą;
- savivaldybės (Kauno miesto, Vilniaus miesto, Klaipėdos miesto, Panevėžio miesto, Šiaulių miesto) – strateginio planavimo dokumentuose planuoja savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą, atlieka šių dokumentų įgyvendinimo stebėseną; koordinuoja įstaigų dalyvavimą tarptautinėse kultūrinėse programose; užtikrina įstaigų dalyvavimą neformaliojo švietimo programose.

Rinkome ir analizavome informaciją iš teatrų ir koncertinių įstaigų (Kultūros ministerijos valdymo srities 4-ių nacionalinių ir 16-os valstybinių įstaigų; vienos valstybinės koncertinės įstaigos, pavaldžios Vidaus reikalų ministerijai; 16-os savivaldybių įstaigų). Rinkome ir analizavome duomenis apie kitų juridinių ir fizinių asmenų įsteigtų teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą (25). Visos šios įstaigos įgyvendina ir padeda įgyvendinti valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje.

Atlikdami auditą analizavome kaimyninių šalių, panašių savo dydžiu (Latvijos ir Estijos), teatrų ir koncertinių įstaigų duomenis. Bendradarbiaavome su Latvijos aukščiausiaja audito institucija: ji 2018 m. atliko šalies teatrų ir koncertinių įstaigų valstybinį veiklos auditą, susitikome su Latvijos kultūros ministerijos atstovais, atsakingais už profesionaliojo scenos meno politikos formavimą. Rėmėmės jų praktika atlikdami vertinimą.

Audituojamas laikotarpis – 2014–2017 m. Siekdami įvertinti rodiklių kaitą, rinkome 2005–2013 m. duomenis, o 2018 m. duomenis nagrinėjome tiek, kiek jie susiję su pokyčiais, įvykusiais profesionaliojo scenos meno įstaigų sistemoje.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (38 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Audito metu nustatėme, kad Kultūros ministerija neužtikrina veiksmingo profesionaliojo scenos meno politikos formavimo, todėl nesudarytos prielaidos teatrams ir koncertinėms įstaigoms veikti efektyviau.

1. Kultūros ministerija neužtikrina veiksmingo profesionaliojo scenos meno politikos formavimo

Iki šiol neįvertintas teatrų ir koncertinių įstaigų tinklas, nors nuo 2010 m. numatyta optimizuoti kultūros įstaigų tinklus, todėl nėra pagrįstų duomenų, ar profesionaliojo scenos meno tikslai siekiami ir lėšos panaudojamos efektyviausiu būdu (1.1 poskyris, 12 psl.).

Nacionalinėms įstaigoms skiriama apie 3,4 karto daugiau valstybės biudžeto lėšų nei valstybinėms įstaigoms, tačiau svarbesnis vaidmuo ar reikalavimai joms nenumatyti. Todėl neaišku, kodėl politikos formuotojas yra įsteigęs skirtingos svarbos įstaigas ir kokią pridėtinę vertę sukuria 3 nacionaliniai teatrai ir viena nacionalinė koncertinė įstaiga (1.2 poskyris, 14 psl.).

Kultūros ministerija periodiškai rinko duomenis apie veiklą tik iš nacionalinių ir valstybinių (21 iš 62) įstaigų, nėra nustačiusi savo valdymo srityje veikiančių teatrų ir

koncertinių įstaigų (20) kokybinių veiklos vertinimo kriterijų, o tik kiekybinius. Ji nėra vertinusi savo valdymo srities teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumo. Taigi ministerija politiką formuoja neturėdama visos informacijos apie visų įstaigų veiklos rezultatus, kad galėtų pagrįsti valdymo sprendimus (1.3 poskyris, 17 psl.).

Siekiant užtikrinti nacionalinių ir valstybinių įstaigų funkcionavimą, veiklos tęstinumą ir valstybinės kultūros politikos įgyvendinimą, valstybinis bazinis finansavimas skiriamas pagal praeitų metų skirtus asignavimus; per visą audituojamą laikotarpį profesionaliojo scenos meno įstaigoms skirta 140 mln. Eur (t. y. vidutiniškai per metus po 35 mln. Eur). Nuo 2016 m. Profesionaliojo scenos meno įstatyme numatyta skirti bazinį finansavimą metinei kūrybinės veiklos programai įgyvendinti pagal įstaigų meno veiklos rezultatus, tačiau ši nuostata skiriant finansavimą 2018 m. neįgyvendinta. Taigi finansavimas dar nesiejamas su įstaigų meno veiklos rezultatais (1.4 poskyris, 19 psl.).

Nuo 2017 m. patvirtintoje Metinėje įstaigų veiklos vertinimo tvarkoje, pagal kurią turi būti kasmet vertinami įstaigų veiklos rezultatai ir siejami su baziniu finansavimu, neapibrėžti, nedetalizuoti vertinimo rodikliai ir nenustatytos jų reikšmės, todėl sudarytos prielaidos ministerijai ir Profesionaliojo scenos meno įstaigų tarybos nariams nevienodai taikyti vertinimo tvarką (1.4 poskyris, 19 psl.).

2. Iš nacionalinių ir valstybinių teatrų bei koncertinių įstaigų veiklos rodiklių neaišku, kad jos veikia efektyviai

Audito metu atsirinkti ir vertinti nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų kiekybiniai veiklos rodikliai nerodo nuoseklaus ar kasmetinio jų veiklos gerėjimo, nes audituojamu laikotarpiu: ne mažesnį nei 90 proc. salės užimtumą rengiant pasirodymus pasiekė tik 1 įstaiga; gastrolių Lietuvoje kasmet nevyko 4-ios (iš 20) įstaigos; kasmet pasirodymus užsienyje rengė 8-ios (iš 20) įstaigos; tik 2 (iš 13) teatrai surengė daugiau nei 50 edukacinių renginių ir nė viena koncertinė įstaiga nepasiekė šio rodiklio; uždirbtų pajamų ir bazinio valstybės finansavimo santykis (ne mažiau kaip 30 / 70 proc.) pasiektas tik 7 įstaigose (iš 20). Todėl teatrų ir koncertinių įstaigų veikla audituojamu laikotarpiu nebuvo nuosekliai efektyvi ir yra tobulintina (2.1 poskyris, 22 psl.).

Valstybinių auditorių pasirinkti trys iš keturių su įstaigų veiklos kokybe sietini rodikliai rodo, kad įstaigų veikla yra tobulintina, nes: tik 6 (iš 13) teatrai kasmet pastatė po 4 ir daugiau naujų spektaklių; rėmėjų lėšos sumažėjo apie 23 proc. ir sudarė tik apie 1,2 proc. įstaigų visų lėšų; įstaigos neišnaudoja vartotojų apklausų teikiamų galimybių gerinant veiklos kokybę. Pažymėtina, kad kasmet apie 72 proc. visų „Auksinių scenos kryžių“ nominantų buvo nacionalinių ir valstybinių teatrų atstovai ir tai rodo įstaigų kūrybinės veiklos efektyvumą, aukštus pasiekimus ir kokybę (2.2 poskyris, 30 psl.).

Rekomendacijos

Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai:

1. Siekiant sustiprinti ir pagrįsti nacionalinių įstaigų vaidmenį, patikslinti nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos reikalavimus ir funkcijas, atitinkančius jų paskirtį (1-asis pagrindinis audito rezultatas).

2. Siekiant, kad profesionaliojo scenos meno politika būtų formuojama įrodymų pagrindu, sukurti teatrų ir koncertinių įstaigų valdymo modelį. Todėl:
 - 2.1. Nustatyti papildomus kokybinius įstaigų veiklos rodiklius (1-asis ir 2 -asis pagrindiniai audito rezultatai);
 - 2.2. patikslinti metinės įstaigų veiklos vertinimo tvarką, detalizuojant veiklos vertinimo rodiklius ir nustatant jų reikšmes; (1-asis pagrindinis audito rezultatas);
 - 2.3. periodiškai atlikti įstaigų veiklos efektyvumo ir įstaigų veiklos atitikimo nacionalinės ar valstybinės profesionaliojo scenos meno įstaigos funkcijoms vertinimą (1-asis pagrindinis audito rezultatas);
 - 2.4. finansavimą sieti su įstaigų metiniais veiklos vertinimo rezultatais (1-asis pagrindinis audito rezultatas);
 - 2.5. kasmet vertinti Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos poveikį (1-asis pagrindinis audito rezultatas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (34 psl.).

JŪŽANGA

Kultūros ministerija formuoja valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą. Eksperto ir konsultanto funkcijas atlieka Profesionaliojo scenos meno įstaigų taryba². Savivaldybės yra atsakingos už savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą ir stebėseną (1 pav.).

1 pav. Subjektai, atsakingi už valstybės politikos profesionaliojo scenos meno srityje formavimą ir jos įgyvendinimą, ir jų funkcijos

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Profesionaliojo scenos meno įstatymo nuostatas

Nuo 2005 m. kultūros ministras, įstaigų prašymu, suteikia joms profesionaliojo scenos meno įstaigos statusą, kuris gali būti suteiktas teatrui, koncertinei įstaigai, trupei, ansambliui, cirkui, scenos meno informacijos centrai, scenos menų centrai, kūrybiniam inkubatoriui ir kt.). Šiame tyrime analizuojamų profesionaliomis scenos meno įstaigomis pripažintų teatrų ir koncertinių 2017 m. pabaigoje buvo 62 (detalus sąrašas pateikiamas 3 priede). Pagrindinis profesionaliojo scenos meno sritį (valstybinį valdymą, šių įstaigų sistemą ir veiklą, jų finansavimą ir kt.) reglamentuojantis teisės aktas – Profesionaliojo scenos meno įstatymas. Jis reglamentuoja šių įstaigų sistemą, kurią sudaro³:

- nacionaliniai;
- valstybiniai;
- savivaldybių;
- kiti fizinių ir (ar) juridinių asmenų įsteigti teatrai, koncertinės įstaigos, trupės, ansambliai, cirkai, scenos meno informacijos centrai, scenos menų centrai, kūrybiniai inkubatoriai ir kt. (toliau – kitos įstaigos⁴).

² Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 3 ir 4 str.

³ Ten pat, 6 str. 1 d.

⁴ Auditavome tik teatrus ir koncertines įstaigas.

Šioje sistemoje dalyvaujančių teatrų ir koncertinių įstaigų skaičius pagal minėtą suskirstymą pateiktas 2 pav.

2 pav. Teatrai ir koncertinės įstaigos, atsakingi už valstybės politikos profesionaliojo scenos meno srityje įgyvendinimą, ir jų funkcijos⁵

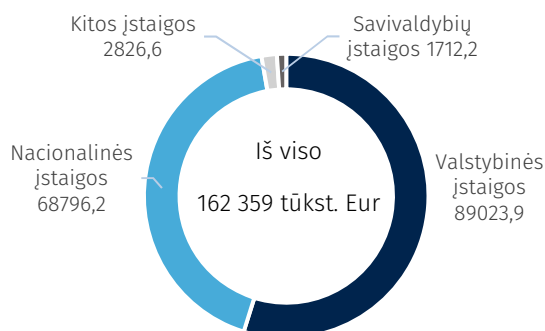

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Profesionaliojo scenos meno įstatymo nuostatas

Teatrų ir koncertinių įstaigų pagrindinė funkcija yra kurti ir viešai atlikti spektaklius, meno programas, organizuoti įvairius renginius, rengti gastroles, dalyvauti festivaliuose Lietuvoje ir užsienyje, vykdyti edukaciją. Visos įstaigos siekia pritraukti kuo daugiau lankytojų, ugdyti, formuoti ir tenkinti visuomenės poreikį profesionaliajam scenos menui.

Ministerija, siekdama valstybinės profesionaliojo scenos meno politikos tikslų, skiria valstybės biudžeto finansavimą visoms įstaigoms (3 pav.).

3 pav. Įstaigų finansavimas iš valstybės biudžeto 2014–2017 m. (tūkst. Eur)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal valstybinių ir nacionalinių įstaigų finansinių ataskaitų, savivaldybių ir Lietuvos kultūros tarybos pateiktus duomenis

Valstybės biudžeto finansavimas yra bazinis (asignavimai skiriami nacionalinėms ir valstybinėms įstaigoms) ir projektinis (konkurso būdu skiriamas visoms įstaigoms per

⁵ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 6 str. 1 d.

Lietuvos kultūros tarybą). Didžiausia dalis valstybės biudžeto lėšų (97 proc.) tenka nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklai užtikrinti (infrastruktūrai, darbo užmokesčiui ir projektams įgyvendinti). Be to, nacionalinės įstaigos yra asignavimų valdytojos. Visi teatrų ir koncertinių įstaigų finansavimo šaltiniai pateikiami 4 priede.

Iki 2018 m. visos (nacionalinės, valstybinės, savivaldybių ir kitos) įstaigos galėjo kreiptis į Lietuvos kultūros tarybą ir konkurso keliu gauti finansavimą projektams iš Kultūros rėmimo fondo. Nuo 2018 m. nacionalinėms ir valstybinėms įstaigoms pagal atskirą tik joms skirtą Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinę programą⁶ lėšos skiriamos naujiems projektams / pastatymams įgyvendinti ir jų sklaidai atlikti.

Visos (62) kultūros ministro pripažintos profesionaliomis scenos meno įstaigos turi atsiskaityti ministerijai už savo veiklą teikdamos metines veiklos ataskaitas, kuriose pateikiama informacija apie vykdytą veiklą pagal kiekybinius rodiklius (per metus rodytus spektaklius ar koncertus, žiūrovų skaičių, edukacinę veiklą, kitą vykdytą veiklą ir panašiai)⁷.

⁶ Patvirtinta kultūros ministro 2017-11-30 įsakymu Nr. JV-1144.

⁷ Kultūros ministro 2014-12-11 įsakymas Nr. JV-909 „Dėl Teatrų ir koncertinių įstaigų statistinių ataskaitų formų patvirtinimo“.

AUDITO REZULTATAI

1. AR KULTŪROS MINISTERIJA VEIKSMINGAI FORMUOJA PROFESIONALIOJO SCENOS MENO POLITIKĄ

1. Ministerija, kaip profesionalaus scenos meno politikos formuotoja, nusimačiusi strateginį tikslą – skatinti Lietuvos profesionaliojo meno kūrybą, meno ir kultūros sklaidą Lietuvoje ir užsienyje. Šio tikslo siekiama per 62 pripažintas skirtingos svarbos ir pavaldumo profesionalaus scenos meno įstaigas – teatrus ir koncertines įstaigas. Siekdami nustatyti, kaip ministerija organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja politikos įgyvendinimą šioje srityje, vertinome:
 - ar ministerija periodiškai vertino teatrų ir koncertinių įstaigų tinklą ir jo optimizavimo galimybes⁸;
 - ar apibrėžta skirtinga nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų paskirtis, kad galėtume įvardyti, kuo jos prisideda įgyvendinant profesionaliojo scenos meno srities politiką⁹;
 - ar visų teatrų ir koncertinių įstaigų veikla stebima ir vertinama, kad sprendimai dėl valdymo būtų pagrįsti įrodymais;
 - ar nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų finansavimas orientuotas į rezultatus¹⁰.

1.1. Teatrų ir koncertinių įstaigų tinklas neįvertintas

2. Kultūros įstaigų tinklo optimizavimo svarba yra pabrėžiama nuo 2010 m. Seimo patvirtintose Lietuvos kultūros politikos kaitos gairėse. Nurodyta, kad Lietuvoje iš esmės nebuvo pakeistas iš sovietinių laikų paveldėtas kultūros įgyvendinimo modelis ir jos institucinis pobūdis, neužtikrinta kultūros savireguliacija. Būtina optimizuoti kultūros įstaigų tinklus¹¹. Be to, 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos prioriteto „Kultūra“ viena iš išankstinių sąlygų, be kurių negali būti įgyvendinami šio prioriteto tikslai ir uždaviniai – nustatytas optimalus kultūros įstaigų tinklas ir finansavimo prioritetai¹².
3. Profesionaliojo scenos meno įstaigų rinka sparčiai keitėsi. Fiziniai ir juridiniai asmenys 2005–2017 m. įkūrė 20 profesionaliais pripažintų teatrų, o valstybinių (įskaitant nacionalinius) teatrų skaičius nekito, jų yra 13 (4 pav.). Valstybinių koncertinių įstaigų

⁸ Seimo 2010-06-30 nutarimu Nr. XI-977 patvirtintos Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, 2 p.; Vyriausybės 2017-02-13 nutarimas Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 2.3.7 darbas.

⁹ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 3, 5, 6 str.

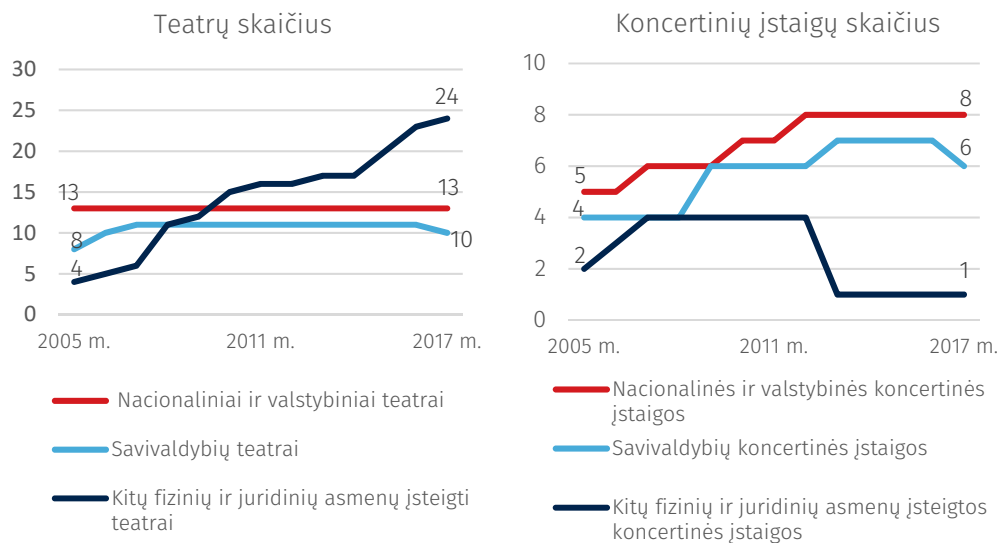
¹⁰ Ten pat, 16 str.

¹¹ Seimo 2010-06-30 nutarimu Nr. XI-977 patvirtintos Lietuvos kultūros politikos kaitos gairės, 2 str.

¹² Vyriausybės 2012-11-28 nutarimas Nr. 1428 „Dėl 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos patvirtinimo“, 6 prioritetas.

skaičius didėjo – jų yra daugiausiai, palyginus su savivaldybių ir fizinių bei juridinių asmenų įsteigtomis įstaigomis, nacionalinė koncertinė įstaiga – viena.

4 pav. Teatrų ir koncertinių įstaigų skaičiaus pokytis 2005–2017 m. (vnt.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal ministerijos duomenis

4. XVI Vyriausybės programos (2012 m.) priemonėse buvo numatyta pertvarkyti profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklos valdymą ir finansavimą, siekiant sudaryti galimybę nacionaliniams, valstybiniams ir savivaldybių teatrams ir koncertinėms įstaigoms veikti kaip valstybės viešosioms įstaigoms. Profesionaliojo scenos meno įstatyme¹³ nuo 2016 m. įteisinta galimybė nacionaliniams, valstybiniams ir savivaldybių teatrams ir koncertinėms įstaigoms pasirinkti biudžetinės ar viešosios įstaigos statusą. Nustatėme, kad galimybę tapti viešąja įstaiga svarstė 13 valstybinių įstaigų, bet veiksmų nebuvo imtasi. Pasak įstaigų vadovų, jie nemato didelės naudos, pakeitus statusą į viešąją įstaigą, ir nuogaštuoja, kad jį pakeitus, gali nebūti užtikrintas finansavimas iš biudžeto.

Latvijos ir Estijos teatrų ir koncertinių įstaigų valdymo pavyzdys

Latvijoje ir Estijoje teatrai ir koncertinės įstaigos yra ne biudžetinės įstaigos. Estijoje kultūros įstaigų reforma prasidėjo 2000 m. ir baigta 2013 m. Teatrai ir koncertinės įstaigos iš biudžetinių įstaigų reorganizuotos į fondus. Išliko viena biudžetinė koncertinė įstaiga (ne fondas) – Nacionalinė opera. Latvijoje nuo 2009 m. visi teatrai ir koncertinės įstaigos tapo valstybinėmis įmonėmis, ribotos atsakomybės bendrovėmis (iki 2004 m. – biudžeto institucijos, pelno nesiekiančios, ribotos atsakomybės bendrovės ar valstybinės įmonės). Nebiudžetinės įstaigos statusas suteikė daugiau savarankiškumo, lankstumo, jų valdymas tapo efektyvesnis.

5. XVII Vyriausybės programos priemonių plane iki 2020 m. I ketv. numatyta kultūros ir meno įstaigų tinklo pertvarka, kad jų veikla taptų efektyvesnė, nebūtų dubliuojamos funkcijos ir būtų sukurtas įrodymais grįstas valdymo modelis. XVII Vyriausybės numatytos kultūros įstaigų tinklo pertvarkos priemonės neįtrauktos į ministerijos 2018–2020 m. strateginį veiklos planą, nors terminas nustatytas iki 2020 m. I ketv. Ministerija informavo, kad šiuo metu rengiamas Kultūros pagrindų įstatymo projektas ir atliekamas kultūros įstaigų tinklo valdymo ir finansavimo tyrimas. Atlikus jį bus teikiamos rekomendacijos ir dėl teatrų bei koncertinių įstaigų tinklo. Domėsimės šių iniciatyvų rezultatais.

¹³ 6 str. 1 d. 1 p.

6. Viena įstaigų tinklo optimizavimo galimybių – įstaigų kai kurių funkcijų centralizavimas. Nustatėme, kad 2011 m. ministerijos užsakymu atliktas tyrimas¹⁴. Buvo pateiktas galimas sprendimas dėl teatrų ir koncertinių įstaigų koncentravimo regioniniu ar miestų principu, taip pat dėl apskaitos ir finansų valdymo centralizavimo. Tokio koncentravimo nebuvo atlikta, o minėtų funkcijų centralizavimo klausimą išsprendė XVII Vyriausybė.
7. Neįvertinus įstaigų tinklo neaišku, ar profesionaliojo scenos meno tikslai siekiami ir lėšos panaudojamos efektyviausiu būdu. Periodiškai vertinama įstaigų tinklą, ministerija turėtų įrodymų pagrįsti sprendimams dėl didesnio įstaigų efektyvumo, funkcijų centralizavimo, veiklos optimizavimo, kitų pertvarkų.

1.2. Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų bei koncertinių įstaigų skirstymas neaiškus

8. Ministerija, formuodama politiką, teatrus ir koncertines įstaigas skirsto į nacionalines, valstybines, savivaldybių ir kitas¹⁵. Lietuva turi dvigubai daugiau nacionalinių, valstybinių, ir savivaldybių įstaigų (37) nei kaimyninės valstybės (Latvija – 14, Estija – 17). Žr. 1 lentelę.

1 lentelė. Lietuvos, Latvijos ir Estijos teatrų ir koncertinių įstaigų skaičiaus palyginimas (2017 m., vnt.)

	Lietuvoje	Latvijoje	Estijoje
Iš viso teatrų ir koncertinių įstaigų:	62	14	75
Nacionaliniai teatrai	3	2	0
Nacionalinės KĮ	1	1	1
Valstybiniai teatrai	10	6	8
Valstybinės KĮ	7	4	3
Iš viso valstybinių (tarp jų nacionalinių) įstaigų:	21	13	12
Savivaldybių teatrai	10	1	2
Savivaldybių KĮ	6	0	3
Iš viso savivaldybių įstaigų:	16	1	5
Kiti teatrai	24	nėra duomenų	40
Kitos KĮ	1	nėra duomenų	18
Iš viso kitų įstaigų:	25	nėra duomenų	58

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos, Estijos ir Latvijos duomenis

9. Atkreipiame dėmesį į kaimyninių šalių patirtį dėl nacionalinių įstaigų reikšmės:
 - Latvijoje 3 nacionalinės įstaigos turi tiesiog istorinį pavadinimą, šių įstaigų statusas nesureikšminamas ir jos neturi jokių privilegijų.
 - Estija turi tik vieną nacionalinę įstaigą – Estijos nacionalinę operą. Jai nustatytas išskirtinis tikslas – būti vertingiausiu Estijos kultūros darbdaviu. Estijos nacionalinė opera turi tapti nacionalinės kultūros politikos prioritetu, todėl turi užtikrinti, kad būtų įdarbinami Estijoje parengti dainininkai, šokėjai ir muzikantai, ir sudaryti jiems sąlygas papildomai mokytis, garantuoti aukštą meno spektaklių ir koncertų lygį.

¹⁴ „Ernst and Young“, Kultūros ministerijos veiklos optimizavimo galimybių studija, Vilnius, 2011 m.

¹⁵ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 6 str. 1 d.

10. Lietuvoje visos nacionalinės ir valstybinės įstaigos vykdo kūrybinę veiklą gaudamos valstybinį finansavimą, bet nacionalinėms įstaigoms, kurios yra asignavimų valdytojos, skiriamas valstybės biudžeto finansavimas yra apie 3,4 karto didesnis negu valstybinėms įstaigoms (5 pav.)

5 pav. Vidutinis metinis vienai sąlyginei įstaigai skiriamas valstybės biudžeto finansavimas (tūkst. Eur) 2014–2017 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų finansines ataskaitas

11. Siekdami suprasti, kuo ypatingos nacionalinės įstaigos, lyginant su valstybinėmis, savivaldybių ir kitomis įstaigomis, vertiname, ar:
- teisės aktuose, reglamentuojančiuose profesionaliojo scenos meno sritį, nacionalinėms įstaigoms nustatyti išskirtiniai reikalavimai lyginant su valstybinėmis ir kitomis įstaigomis;
 - ministerija apibrėžė, kas yra iškilniausi, aukščiausio meninio lygio kūriniai, kuriuos turi pristatyti nacionalinės įstaigos;
 - ministerija išaiškino ar apibrėžė, kas yra savita profesionaliojo scenos meno kryptis, kurią turi formuoti valstybinės įstaigos¹⁶.
12. Auditorių nuomone, jeigu įstatyme numatytos skirtingos pagal reikšmingumą įstaigos, svarbu aiškiai apibrėžti jų išskirtinę paskirtį, tikslus ir funkcijas, kitas ypatybes, kad visuomenė žinotų, kuo skiriasi įstaigos ir turėtų pagrįstus lūkesčius įstaigų veiklai, galima būtų objektyviai ir pagrįstai įvertinti įstaigų veiklos rezultatus.
13. Nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų įstaigų paskirtis nurodyta Profesionaliojo scenos meno įstatyme¹⁷ (5 priedas). Nustatėme, kad:
- nacionalinės įstaigos turi pristatyti visuomenei iškilniausius nacionalinius ir užsienio operos, baleto, dramos ir muzikos meno pasiekimus, tačiau įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nėra apibrėžta / išaiškinta, kas laikoma iškilniausiais scenos meno pasiekimais, t. y. aukštesniu kokybės standartu teatro ir muzikos sektoriuose; neapibrėžta, kaip jos turi formuoti Lietuvos kultūros įvaizdį ir nuosekliai plėtoti tarptautinę kūrybinę partnerystę;
 - valstybinės įstaigos turi formuoti savitą profesionaliojo scenos meno kryptį, bet nėra nurodyta, kas yra savita profesionaliojo scenos meno kryptis;
 - savivaldybių įstaigos turi sudaryti sąlygas regiono profesionaliojo scenos meno autoriams ir atlikėjams pristatyti visuomenei savo kūrybą, tačiau, anot savivaldybių, jos sudaro sąlygas ir savivaldybių, ir nacionalinių, valstybinių

¹⁶ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 3, 5, 6 str.

¹⁷ Ten pat, 6 str.

Lietuvos įstaigų, ir užsienio atlikėjams, aktyviai juos pristato ir įtraukia į savo repertuarus, taigi jų veikla yra platesnė, nei apibrėžta įstatyme.

14. Įstatyme nėra pakankamai išaiškinti įstaigų veiklos skirtumai ir svarba, todėl nagrinėjome įstatymą įgyvendinančius teisės aktus: visų įstaigų veiklos nuostatus, metinės kūrybinės veiklos programos reikalavimus¹⁸ ir Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinę programą. Nustatėme, kad:
- nacionalinių ir valstybinių (21) ir 10-ies savivaldybių (viešai prieinamuose) įstaigų veiklos nuostatuose nėra akivaizdžių nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų tikslų ir funkcijų skirtumų. Tikslus ir funkcijas, priskirtinus nacionalinėms įstaigoms, vykdo ir valstybinės, ir savivaldybių įstaigos (6 priedas);
 - nustatyti vienodi ir nacionalinių, ir valstybinių, ir savivaldybių įstaigų metinės kūrybinės veiklos programos reikalavimai¹⁹, todėl neaišku, kokio masto ar reikšmingumo kūrybinės veiklos rezultatų (planuojamų spektaklių, koncertų ar kitų meno renginių, gastrolių, sklaidos priemonių) tikimasi iš skirtingos reikšmės įstaigų;
 - Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinėje programoje²⁰, kurios paskirtis – nustatyti nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybinės veiklos tikslus, nacionalinėms ir valstybinėms įstaigoms taip pat nėra pateikta išskirtinių tikslų ir reikalavimų.
15. Ministerija pripažįsta, kad Profesionaliojo scenos meno įstatyme numatyta nacionalinių ir kitų įstaigų paskirtis nerodo aiškaus šių įstaigų veiklos skirtumo, nėra nustatyti išskirtiniai nacionalinių įstaigų reikalavimai. Ministerija informavo, kad apibrėžti nacionalines ir kitas įstaigas pagal vertinimo kriterijus, išskiriant jų vaidmenį, planuojama šiuo metu rengiamame Kultūros pagrindų įstatyme. Jo nuostatos bus įgyvendinamos patvirtinus ilgalaikės ir vidutinės trukmės kultūros raidos strateginio planavimo dokumentus. Juose aiškiai apibrėžus nacionalinių, valstybės, savivaldybės ir kitų įstaigų vaidmenį, nurodžius, kas yra iškiliausi aukščiausio meninio lygio kūriniai ir savita profesionaliojo scenos meno kryptis, kaip ir kokiomis priemonėmis nacionalinės įstaigos turi formuoti Lietuvos kultūros įvaizdį ir nuosekliai plėtoti tarptautinę kūrybinę partnerystę, kiekvienos įstaigos pridėtinė vertė taptų aiškesnė, o šios srities politika būtų formuojama ir įgyvendinama veiksmingiau.

Pokyčiai audito metu

Kultūros ministerija papildė dviejų (LNOBT ir LNNT) iš keturių nacionalinių įstaigų nuostatus, numatydama joms funkciją – plėtoti šalies darbuotojų kompetencijų modelį, rengti, vykdyti ir koordinuoti darbuotojų kompetencijų modelį, rengti vykdyti ir koordinuoti darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programas.

¹⁸ Kultūros ministro 2017-11-30 įsakymas Nr. JV-1145 „Dėl Nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos metinės kūrybinės veiklos programos vertinimo tvarkos aprašo, nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos metinės kūrybinės veiklos programos pavyzdinės formos bei praėjusių metų kūrybinės veiklos programos ataskaitos formos patvirtinimo“.

¹⁹ Ten pat.

²⁰ Patvirtinta kultūros ministro 2017-11-30 įsakymu Nr. JV-1144.

1.3. Kultūros ministerija neturi visos informacijos apie teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą

16. Viena iš ministerijos funkcijų – profesionaliojo scenos meno įstaigų veiklos rezultatų stebėseną²¹. Sistemingai ir koordinuotai vykdoma stebėseną ypač svarbi, nes padeda laiku nustatyti problemas ir jas spręsti. Stebėseną sudaro kiekybinis duomenų rinkimas / kaupimas (statistika) ir kokybinė procesų analizė (tyrimai). Laikėmės nuostatos, kad stebėseną yra tinkama, jeigu:
- užtikrintas visų teatrų ir koncertinių įstaigų atsiskaitymas už veiklos rezultatus²²;
 - nustatyti nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos vertinimo kriterijai yra kiekybiniai ir kokybiniai²³;
 - vertintas teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumas²⁴.
17. Už ministerijos valdymo srities nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos koordinavimą atsakingi du koordinatoriai (ministerijos darbuotojai): vienas – už dramos ir lėlių teatrų (10), kitas – už Operos ir baletų teatrų, 2 muzikinius teatrų, 7 koncertines įstaigas²⁵ (10). Kitų (savivaldybių, juridinių ir fizinių asmenų įsteigtų bei Vidaus reikalų ministerijos Režisierių pučiamųjų orkestro) teatrų ir koncertinių įstaigų priežiūra ministerijoje niekam nepriskirta, tačiau jų veiklos programų ataskaitas turi rinkti ir Profesionaliojo scenos meno tarybai vertinti perduoti paskirtas atsakingas darbuotojas.

1.3.1. Kultūros ministerija užtikrina tik nacionalinių ir valstybinių įstaigų atsiskaitymą už veiklą

18. Siekiant įrodymais grįsto valdymo ir veiksmingos profesionaliojo scenos meno įstaigų rezultatų stebėsenos, svarbu, kad ministerija sistemingai rinktų ir analizuotų duomenis apie visų šios srities įstaigų veiklą.
19. Teatrai ir koncertinės įstaigos kasmet privalo teikti ministerijai veiklos ataskaitas. Valstybinės (tarp jų nacionalinės) kasmet turi teikti po 5-ias veiklos ataskaitas: strateginių/metinių veiklos planų, vadovo veiklos, kūrybinės veiklos, statistinę, o nuo 2017 m. ir nacionalinės programos įgyvendinimo ataskaitas, o nevalstybinės (savivaldybių ir juridinių bei fizinių asmenų įsteigtos) – vieną veiklos programos ataskaitą.
20. Peržvelgę 2017 m. įstaigų pateiktas ataskaitas nustatėme, kad jas pateikė visos nacionalinės ir valstybinės įstaigos (21) ir tik 19 (iš 41, arba 46 proc.) nevalstybinių (savivaldybių ir kitų) įstaigų. Iš nevalstybinių veiklos ataskaitas pateikė tik tos, kurios siekė

²¹ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 3 str. 1 d. 9 p.

²² Ten pat.

²³ Finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 3.9.1 p.

²⁴ Vyriausybės 2012-02-07 nutarimu Nr. 171 patvirtintos Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 m. programos 13.1.5 p.; Viešojo valdymo įstaigų veiklos ir gebėjimų vertinimo vadovas, 2012 m., 5 p.

²⁵ Kultūros ministro įsakymai: 2018-04-23 Nr. JV-378 „Atsakingų už Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos reguliavimo srityje esančių biudžetinių įstaigų ir uždarnosios akcinės bendrovės veiklos koordinavimą valstybės tarnautojų sąrašas“; 2015-06-23 Nr. JV-450 „Dėl Viešųjų įstaigų, kurių dalininkė ar savininkė yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, veiklos koordinavimo ir atstovavimo bei Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos atstovavimo valstybei viešosiose įstaigose taisyklių patvirtinimo“.

gauti dalinį veiklos finansavimą (teikiant šio finansavimo paraišką privaloma pateikti ir paskutinių 3 metų veiklos programos ataskaitą).

21. Ministerijos atstovai patvirtino, kad iki šiol užtikrino tik nacionalinių ir valstybinių įstaigų atsiskaitymą. Iki 2017 m. nevalstybinių įstaigų priežiūros ar veiklos rezultatų vertinimo mechanizmo nebuvo ir grįžtamojo ryšio iš ministerijos šios įstaigos negaudavo. Siekdama sugriežtinti atskaitingumą, ministerija nustatė²⁶, kad nuo 2017 m., įstaigai nepateikus veiklos programos ataskaitos, Profesionalaus scenos meno įstaigų taryba gali rekomenduoti panaikinti profesionaliojo scenos meno įstaigos statusą. Kultūros ministerija informavo, kad „2017 m. įsteigtas ir 2018 m. pilnai suformuotas Lietuvos kultūros tarybos Stebėsenos ir analizės skyrius yra atsakingas už kultūros sektoriaus statistinių duomenų rinkimą, apdorojimą ir pristatymą visuomenei siekiant tobulinti kultūros politikos modelį. Šio skyriaus tikslas – vykdyti kultūros ir meno finansavimo sistemos stebėseną, analizuoti kultūros ir meno procesų raidą bei organizuoti ir įgyvendinti kultūros srities tyrimus, prisidėsiančius prie įrodymais grįsto kultūros politikos formavimo ir įgyvendinimo“.
22. Neturėdama duomenų apie visas pripažintas profesionaliojo scenos meno įstaigas, ministerija neturėjo pakankamų įrodymų sprendimams priimti ir veiksmingai profesionaliojo scenos meno politikai formuoti.

1.3.2. Nustatyti tik kiekybiniai nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos rezultatų vertinimo kriterijai

23. Svarbu, kad nacionalinių ir valstybinių įstaigų veiklos duomenys, kuriuos ministerija renka ir stebi, suteiktų reikalingą kiekybinę ir kokybinę informaciją sprendimams dėl šių įstaigų valdymo priimti²⁷. Ministerijos nustatyti vertinimo kriterijai turi leisti įvertinti institucijos konkrečių tikslų įgyvendinimą ir matuoti tai, ko siekiama finansuojama veikla²⁸. Norint skatinti įstaigas siekti geresnių rezultatų, jų veiklos vertinimas kokybės požiūriu yra ypač svarbus.
24. Peržiūrėjome visų 20-ies ministerijos reguliavimo srityje esančių teatrų ir koncertinių įstaigų 2016 m. strateginiuose ir metiniuose veiklos planuose numatytus ir su ministerija suderintus vertinimo kriterijus. Nustatėme, kad visų įstaigų vertinimo kriterijai yra tik kiekybiniai (žiūrovų skaičius, pastatytų naujų spektaklių skaičius, edukacinių renginių skaičius, parodytų spektaklių, skirtų vaikams ir jaunimui, skaičius, pajamos už parduotus bilietus ir kita). Jie nerodo įstaigų veiklos kokybinių charakteristikų. Kokybiniai veiklos aspektai gali būti vertinami naudojant apklausų, tyrimų duomenis, apžvalgas, ekspertų ar specialių grupinių diskusijų medžiagą bei kitą informaciją²⁹. Pastebime, kad nevalstybinių įstaigų veiklos programų ataskaitose numatyti ir kokybiniai kriterijai. Pavyzdžiui, poveikis kultūrinei bendruomenei (atsiliepimai žiniasklaidoje, profesionaliojo scenos meno vertintojų vertinimai ir kt.).
25. Nesant įstaigų veiklos kokybinių vertinimo kriterijų, veiklos rezultatų vertinimas yra neišsamus (kiekybiniai kriterijai nerodo visuomenės nuostatų pokyčių, ekspertinių vertinimų rezultatų, įstaigos kuriamos pridėtinės vertės). Taigi ministerija neturi

²⁶ Kultūros ministro 2017-04-05 įsakymu Nr. JV-535 patvirtintas Juridinio asmens pripažinimo profesionaliojo scenos meno įstaiga ir šio pripažinimo panaikinimo tvarkos aprašas, 24.2 p.

²⁷ Finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 3.9.1 p.

²⁸ Ten pat, 3.1 p.

²⁹ Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 22 p.

duomenų, reikalingų matuoti įstaigų kokybinius veiklos rezultatus, o tai apsunkina siekį įstaigų finansavimą orientuoti į rezultatus ir vertinti kokybę.

1.3.3. Sistemingai nevertintas nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumas

26. Siekiant geresnio valdymo, svarbu vertinti įstaigų veiklos efektyvumą. Rekomenduojama, kad kiekvienos ministro valdymo srities įstaigos veikla būtų įvertinta bent vieną kartą per ketverius metus³⁰, tačiau teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumas sistemingai nėra vertinamas. Atkreipiame dėmesį, kad kitų kultūros įstaigų, pavyzdžiui, muziejų, veikla yra vertinama reguliariai.

Muziejų veiklos vertinimo pavyzdys

Ministerijoje kasmet sudaromi vertinamų muziejų (4–5 per metus) sąrašai, sudaroma vertinimo komisija, atliekamas vidinis ir išorinis vertinimas, įstaigoms teikiamos rekomendacijos. Vertinamas muziejų valdymas ir vadyba (veiklos organizavimas, organizacinė struktūra, personalo kvalifikacija, finansinių išteklių valdymas, dokumentų atitiktis teisės aktams) ir lankytojams teikiamų paslaugų kokybės lygis.

27. Siekdama analizuoti įstaigų veiklą ministerija atlieka vidaus auditus. Kadangi sistemingas teatrų ir koncertinių įstaigų vertinimas nevykdomas, analizavome, kiek ir kokių vidaus auditų ministerija atliko šioje srityje. Atskiras įstaigos veiklos auditas (konkrečios įstaigos) per 7 metus atliktas tik 14-oje³¹ (iš 20) ministerijos reguliavimo srities teatrų ir koncertinių įstaigų. Vertintas joms numatytų tikslų ir uždavinių įgyvendinimas ir panašiai.
28. Ministerija neužtikrina nuolatinio savo valdymo srities teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos vertinimo, todėl neturi galimybės laiku identifikuoti jų veiklos problemų ir suteikti reikiamą pagalbą veiklai tobulinti.
29. Nustačiusi kokybinius veiklos rodiklius, kompleksiškai suderinusi juos su kiekybiniais rodikliais, ministerija turėtų atlikti sistemingą įstaigų veiklos vertinimą, užtikrinti, kad atsiskaitytų visos profesionaliojo scenos meno įstaigos. Taip ministerija turėtų informaciją, reikalingą politikai formuoti, stebėsenai atlikti ir įstaigų veiklos efektyvumui vertinti ir padidinti.

1.4. Nacionalinių ir valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų finansavimas nesiejamas su įstaigų veiklos rezultatais

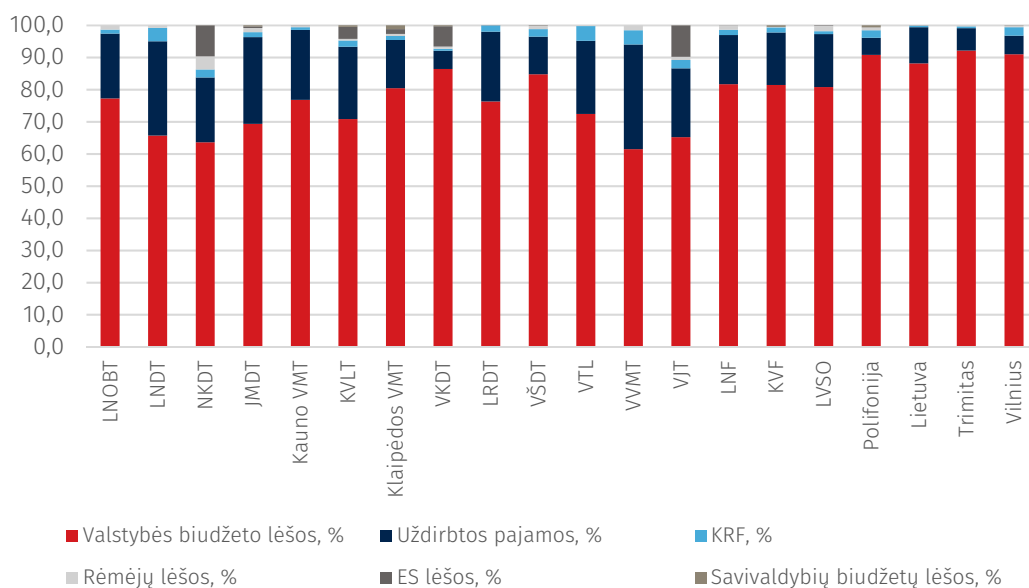
30. Profesionaliojo scenos meno įstatymas³² reglamentuoja profesionaliojo scenos meno įstaigų finansavimą. Šio finansavimo struktūra pagal įstaigas pateikta 6 pav.

³⁰ Viešojo valdymo įstaigų veiklos ir gebėjimų vertinimo vadovas, 2012 m., 5 p.

³¹ LNOBT, Lietuvos nacionalinė filharmonija, Kauno valstybinė filharmonija, Lietuvos rusų dramos teatras, Valstybinis Vilniaus mažasis teatras, Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, Juozo Miltinio dramos teatras, Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras, Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas“, VŠĮ „Keistuolių teatras“, Vilniaus teatras „Lėlė“, Kauno nacionalinis dramos teatras, Klaipėdos dramos teatras, Koncertinė įstaiga choras „Vilnius“.

³² 16 str.

6 pav. Teatrų ir koncertinių įstaigų lėšų struktūra 2014–2017 m. (proc.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų finansines ataskaitas

31. Didžiausią dalį (nuo 61,5 iki 92,2 proc.) visų įstaigų lėšų sudaro valstybinis bazinis finansavimas³³. Siekiant profesionaliojo scenos meno srityse valstybės tikslų, svarbu, kad finansavimas būtų orientuotas į įstaigų veiklos rezultatus ir motyvuotų efektyviai siekti tikslų. Iki 2017 m. bazinis finansavimas buvo skiriamas pagal praeitais metais skirtus asignavimus (istoriškai), o nuo 2017 m. – pagal įstaigų veiklos rezultatus³⁴. Todėl vertiname, ar bazinis valstybės finansavimas skiriamas pagal įstaigų meno veiklos rezultatus³⁵.

Kultūros ministerijos nuomonė dėl finansavimo orientuoto į įstaigų veiklos rezultatus

„...Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas iš esmės nesudaro galimybių pilnai įgyvendinti Jūsų siūlomą teisinį reglamentavimą (bazinį finansavimą skirti pagal veiklos rezultatus – auditorių pastebėjimas). Atsižvelgus į bazinio finansavimo nevienalytiškumą, tik nedidelė jo dalis gali ir turi būti siejama su veiklos rezultatais (įstaigų vadovų atlyginimo kintamoji dalis, papildomos lėšos įstaigos veiklai). Kita dalis (komunalinės paslaugos, šildymo išlaidos ir pan.) negali būti priklausoma nuo veiklos rezultatų.“

32. Siejant įstaigų finansavimą su veiklos rezultatais, numatytas kasmetinis jų veiklos vertinimas, kurį atliktų Profesionaliojo scenos meno įstaigų taryba kartu su Kultūros ministerijos specialistais. Turėtų būti įvertinami praėjusių metų veiklos rezultatai (ištekčiai ir sąnaudos, projektinė veikla, rinkodara, edukacinė veikla, įsitinklinimas ir t. t.) ir ateinančių metų įstaigos veiklos prioritetai, svarbiausi darbai ir jų įgyvendinimo rodikliai ir terminai.
33. Nustatėme, kad rodikliai³⁶, pagal kuriuos turi būti vertinamos įstaigos, neapibrėžti ir

³³ Kultūros ministro 2017-04-11 įsakymu Nr. JV-559 patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo nacionaliniams ir valstybiniais teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašas, 2.1 p.

³⁴ Ten pat, 3 p.

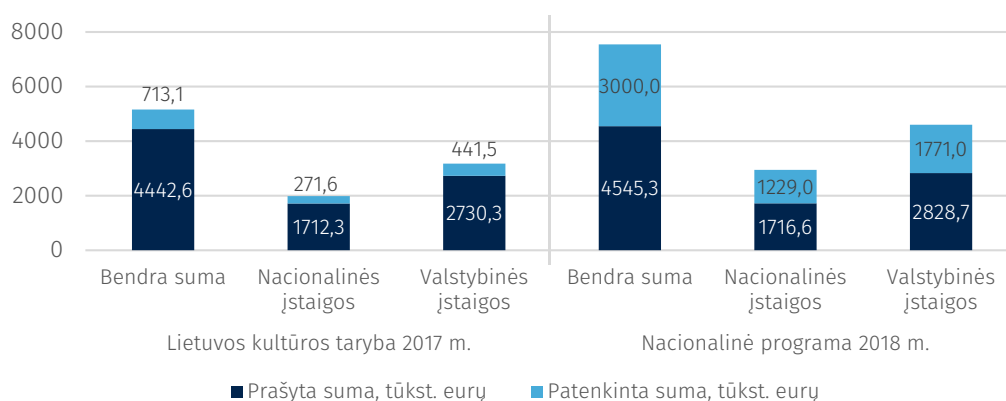
³⁵ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 16 str. 6 d.

³⁶ Kultūros ministro 2017-04-11 įsakymu Nr. JV-559 patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo nacionaliniams ir valstybiniais teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašas.

neišaiškinta, kaip juos skaičiuoti, nenurodytos jų skaitinės reikšmės. Vertintojai gali skirtingai suprasti kaip vertini įstaigas, todėl jų vertinimų rezultatai bus sunkiai palyginami. 2018 m. birželio mėn. susitikime su tarybos atstovais, kurių nuomone, vertinimui padėtų papildoma informacija: kiek ir kaip buvo nukrypta nuo įstaigos kūrybinių planų, trumpas būsimų metų / sezono turinio aprašymas, kūrybiniai tikslai ir kaip kiekvienas iš kūrinių prie to prisideda. Tarybos atstovai pageidavo refleksijos apie tai kaip sekasi įgyvendinti įstaigos vadovo 5 metų perspektyvinės veiklos programą. Tai Tarybai padėtų įvertinti įstaigų veiklos tęstinumą, ambiciją, repertuaro, kūrinių ir kūrėjų pasirinkimo pagrįstumą, o įstaigoms pravers įsivardyti savo kūrybinės veiklos sėkmes, nesėkmes, tęstinumą ir tikslingiau pasiruošti kitiems metams.

34. Pirmas toks įstaigų veiklos vertinimas turėjo būti atliktas 2018 m. vasario mėn., siekiant tinkamai skirti lėšas 2019 metams. Tai nepadaryta. Yra didelė rizika, kad įstaigų finansavimas ir 2019 metams bus skiriamas ne pagal jų veiklos rezultatus.
35. Ministerija turėtų patikslinti tvarką³⁷ – išaiškinti rodiklius. Valstybės bazinis finansavimas skiriamas pagal įstaigų veiklos rezultatus – būtų viena motyvavimo priemonių veikti geriau. Taigi svarbu, kad ministerija ir Profesionaliojo scenos meno įstaigų tarybos nariai vienodai suprastų ir taikytų vertinimo tvarką³⁸.
36. Nuo 2018 m. nacionalinėms ir valstybinėms įstaigoms naujiems projektams / pastatymams įgyvendinti ir jų sklaidai vykdyti lėšų (3 mln. Eur) skiriama pagal tik joms skirtą Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinę programą³⁹. Jos įgyvendinimas, atskiriant nacionalinių ir valstybinių įstaigų projekcinį finansavimą nuo kitų įstaigų, yra didelė pertvarka, todėl ypač svarbu įvertinti ar, įstaigoms skyrus 4 kartus daugiau lėšų, nei skirstant jas per Lietuvos kultūros tarybą (7 pav.), bus pasiekti programos tikslai ir kokią poveikį tai turėjo įstaigų veiklos rezultatams.

7 pav. Finansavimas iš Lietuvos kultūros tarybos ir Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos (tūkst. Eur)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos kultūros tarybos ir Kultūros ministerijos pateiktus duomenis

³⁷ Kultūros ministro 2017-04-11 įsakymu Nr. JV-559 patvirtinto Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo nacionaliniams ir valstybinėms teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašas.

³⁸ Ten pat.

³⁹ Patvirtinta kultūros ministro 2017-11-30 įsakymu Nr. JV-1144.

37. Atkreipiame dėmesį, kad Profesionaliojo scenos meno nacionalinei programai skirtus 3 mln. administruoja Kultūros ministerija, o tai yra politikos įgyvendinimo funkcija. Apie tai, kad ministerija tebevykdo politikos įgyvendinimo funkcijas (administruoja lėšas ir projektus) nurodėme 2017 m. veiklos audito ataskaitoje ir rekomendavome atsiskirti šios funkcijos⁴⁰. Ministerija įsipareigojo iki 2018 m. pabaigos įgyvendinti rekomendaciją, todėl pakartotinai jos neteiksime.
38. Siekiant į rezultatus orientuoto valdymo ministerija turėtų užtikrinti, kad sprendimai dėl finansavimo pagal įstaigų veiklos rezultatus, būtų priimami patikimų įrodymų pagrindu.

2. AR NACIONALINIAI IR VALSTYBINIAI TEATRAI IR KONCERTINĖS ĮSTAIGOS VEIKIA EFEKTYVIAI

39. Kultūros ministerijos valdymo srities teatrams ir koncertinėms įstaigoms (20) skiriama didžiausia profesionaliojo scenos meno sričiai skiriamų valstybės biudžeto lėšų dalis (97 proc.). Šioms įstaigoms vertinti pasirinkome dalį kiekybinių rodiklių, už kuriuos įstaigos kasmet atsiskaito ministerijai. Kokybiniai vertinimo rodikliai nenustatyti, todėl pagal kaimyninės šalies (Latvijos) ir įstaigų vadovų pateiktus pasiūlymus pasirinkome rodiklius ir sietinus su kokybiška įstaigų veikla, kuriuos ir jų reikšmes suderinome su ministerija.

2.1. Kiekybiniai veiklos rodikliai rodo įstaigų veiklos nenuoseklumą ir įstaigų skirtumus

40. Įstaigų veiklos efektyvumo vertinimą atlikome remdamiesi ministerijos pateiktais suvestiniais statistinių ataskaitų duomenimis⁴¹. Jose pateikiama faktinė informacija pagal ministerijos nustatytus rodiklius (įstaigų lankytojus, pasirodymus, gastroles ir panašiai). Ataskaitose nenustatytos rodiklių reikšmės, kad būtų galima palyginti pokytį, todėl pakankamai efektyvia veiklą laikėme, kai šie rodikliai atitinka išvardytas reikšmes:
- žiūrovų / klausytojų skaičius visose įstaigose 2015–2017 m. bent vienerius metus didėja ne mažiau kaip 10 proc.;
 - įstaigų, turinčių sales (stacionaro), salės užimtumas ne mažesnis nei 90 proc.;
 - visos įstaigos audituojamu laikotarpiu kasmet vyko gastrolių Lietuvoje bent du kartus;
 - visos įstaigos audituojamu laikotarpiu kasmet vyko gastrolių užsienyje bent 1 kartą;
 - visos įstaigos audituojamu laikotarpiu kasmet rengia bent 50 edukacinių renginių;
 - uždirbtų pajamų ir bazinio valstybės finansavimo santykis ne mažesnis kaip 30 / 70 proc.

⁴⁰ Valstybinio audito ataskaita „Kaip Kultūros ministerija formuoja kultūros politiką, organizuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą“, 7 ir 45 psl. Prieiga per internetą: https://www.vkontrole.lt/audito_ataskaitos.aspx?tipas=2.

⁴¹ Kultūros ministro 2014-12-11 įsakymas Nr. JV-909 „Dėl Teatrų ir koncertinių įstaigų statistinių ataskaitų formų patvirtinimo“.

2.1.1. Kasmet žiūrovų / klausytojų skaičius bent vienerius metus ne mažiau kaip 10 proc. didėjo 14-oje įstaigų iš 20

41. Žiūrovų / klausytojų skaičius⁴² – vienas svarbiausių rodiklių, rodančių teatro ar koncertinės įstaigos veiklos efektyvumą ir rezultatyvumą. Jis matuojamas ir kitose šalyse. Laikėme, kad, siekiant veiklos efektyvumo, įstaigos bent vienerius metus 2015–2017 m. žiūrovų / klausytojų skaičių turėtų didinti ne mažiau kaip 10 proc. Pasirinkome tokią rodiklio reikšmę, nes nustatėme, kad ji realiai įgyvendinama, nes 3 įstaigos nurodė šį ir didesnį augimą kasmet 2015–2017 m. laikotarpiu. Nacionaliniai ir valstybiniai teatrai ir koncertinės įstaigos 2015–2017 m. kasmet pritraukė per 1,1 mln. lankytojų (2 lentelė). Bendras jų skaičiaus augimas 2015–2017 m. buvo apie 4–5 proc.

2 lentelė. Lankytojų skaičius nacionaliniuose ir valstybiniuose teatruose ir koncertinėse įstaigose 2015–2017 m.* (tūkst. vnt.)

Žiūrovų skaičius	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Iš viso	1116,4	1178,3	1226,6
Teatrai	719,0	777,0	805,0
Koncertinės įstaigos	397,4	401,3	421,6

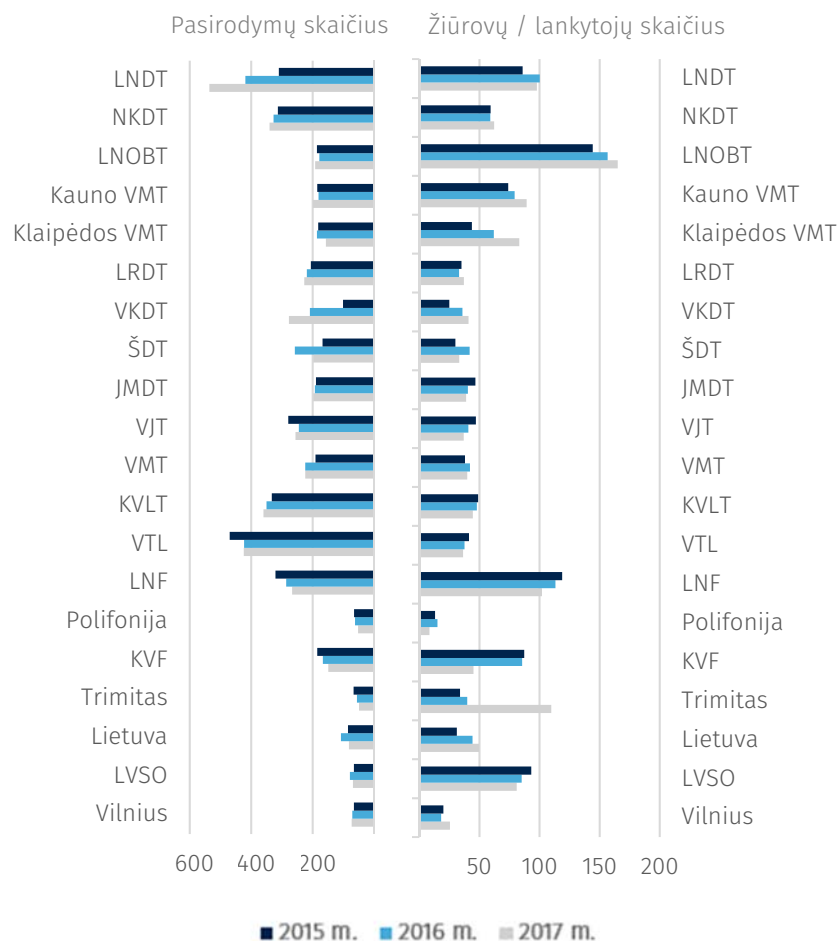
* Analizuojant žiūrovų skaičių įstaigose pastebėta, kad 2014 m. teatrų veiklos ataskaitose nėra įtrauktas žiūrovų skaičiaus pasirodymuose užsienyje, o koncertinėse įstaigose neskaičiuotas žiūrovų skaičius koncertuose pagal sutartis. Todėl bendras žiūrovų skaičius teatruose ir koncertinėse įstaigose negali būti lyginamas su 2014 metais.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

42. Lankytojų skaičius bent vienerius metus 2015–2017 m. ne mažiau kaip 10 proc. didėjo 70 proc. visų įstaigų: dešimtyje (iš 13) teatrų ir keturiose (iš 7) koncertinėse įstaigose (8 pav.).

⁴² Į teatrų žiūrovų skaičių veiklos ataskaitose įskaičiuoti: spektaklių ir renginių stacionare žiūrovų, spektaklių ir renginių išvykose savo mieste žiūrovų, spektaklių ir renginių gastrolėse Lietuvoje žiūrovų, spektaklių ir renginių užsienyje žiūrovų skaičius. Į koncertinių įstaigų žiūrovų skaičių veiklos ataskaitose įskaičiuoti: savų kolektyvų, atlikėjų klausytojų sk. stacionare; kitų kolektyvų, atlikėjų klausytojų sk. stacionare; savų kolektyvų, atlikėjų klausytojų sk. Lietuvoje; kitų kolektyvų, atlikėjų klausytojų sk. Lietuvoje; savų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. stacionare; kitų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. stacionare; savų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. Lietuvoje; kitų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. Lietuvoje; savų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. užsienyje; kitų kolektyvų, atlikėjų koncertų pagal sutartis klausytojų sk. užsienyje.

8 pav. Nacionaliniuose ir valstybiniuose teatruose ir koncertinėse įstaigose 2015–2017 m. apsilankiusių žiūrovų / klausytojų (tūkst. vnt.) ir pasirodymų skaičius (vnt.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

43. Lygindami žiūrovų / klausytojų skaičiaus pokytį kasmet, nustatėme didelius (apie 27 proc., vienu atveju net 176 proc.) šio rodiklio svyravimus 5-iose (iš 7) koncertinėse įstaigose. Jų veiklos ataskaitose bendrą klausytojų skaičių sudaro: klausytojų skaičius koncertuose stacionare (koncertinės įstaigos, neturinčios žiūrovų salės, rodiklius pildo stacionaro eilutėse); klausytojų skaičius koncertuose pagal sutartis⁴³. Nustatėme, kad dėl netiklaus apskaičiavimo būdo ministerijai pateikiami netikslūs duomenys, todėl šis rodiklis nepatikimas, nerodo tikro klausytojų skaičiaus ir jo pokyčio.

Koncertinių įstaigų netiklaus klausytojų skaičiaus apskaičiavimo pavyzdys

Kai renginyje koncertuoja kelios valstybinės įstaigos, koncertinių įstaigų rodiklių statistinėse ataskaitose žiūrovų skaičius dubliuojamas, t. y. suvestinis klausytojų skaičius 2 kartus didesnis, nei jų dalyvavo renginyje.

44. Be to, palyginę įstaigų surengtų pasirodymų ir lankytojų skaičių, nustatėme, kad yra įstaigų (3 iš 20), kurių lankytojų skaičius didėjo, o pasirodymų mažėjo (8 pav.). Ministerija, siekdama užtikrinti teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumą, turėtų analizuoti, kodėl žiūrovų / klausytojų skaičius kasmet augo, o pasirodymų skaičius mažėjo, vertinti, ar tai galima laikyti gerosios praktikos pavyzdžiu, ir teikti pasiūlymus skleisti gerąją praktiką arba tobulinti veiklą.

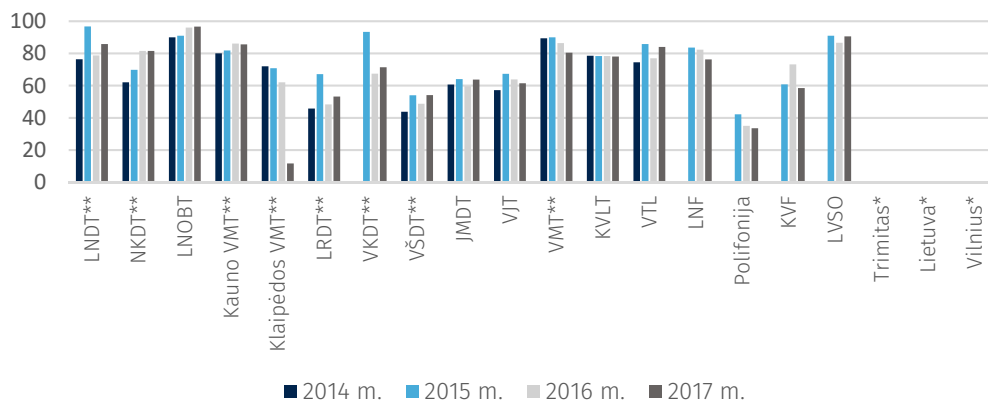
⁴³ Koncerto pagal sutartį, nemokamo koncerto ar edukacinio užsiėmimo žiūrovų skaičiaus pagrindimas.

45. Įstaigų žiūrovų / klausytojų rodiklis yra vienas svarbiausių rodiklių vertinant įstaigų veiklos rezultata, todėl ypač svarbu, kad jis būtų kuo tikslesnis. Tokiu būdu ministerija turėtų patikimus duomenis sprendimams dėl įstaigų veiklos priimti, įstaigų ir jų veiklos rodiklių palyginimas taptų teisingesnis.

2.1.2. Ne mažesnį nei 90 proc. salės užimtumą rengiant pasirodymus pasiekė tik 1 įstaiga

46. Kai žiūrovų salės nuolat užpildomos ne mažiau 90 proc. (nebent tuo metu mažesnį procentą lemia salės ar teatro renovacija), tai rodo, kad įstaigos programa yra patraukli visuomenei, o veikla orientuota į rezultatą. Nustatėme, kad salės užimtumo vertinimo kriterijų strateginiuose veiklos planavimo dokumentuose nusimatę tik 3 nacionaliniai teatrai (iš 20 įstaigų) ir tik du iš jų – 90 proc. Todėl salės užimtumo rodiklis, įstaigose planuojant veiklą, neorientuotas į rezultatą.
47. Tik Lietuvos nacionalinis operos baleto teatras pasiekė, kad salės užimtumas visus metus audituojamu laikotarpiu būtų ne mažesnis kaip 90 proc. (9 pav.).

9 pav. Įstaigų salės stacionare užimtumas 2014–2017 m. (proc.)

* Įstaigos, neturinčios savo salių

** Įstaigos, kuriose 2014–2017 m. vyko rekonstrukcija (LNDT, NKDT, LRDT – 2014–2016 m., Kauno VMT, VŠDT – 2014–2017 m., Klaipėdos VMT, VMT – 2017 m., VKDT – 2014–2015 m.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

48. Duomenis apie klausytojų salės stacionare užimtumą koncertinės įstaigos ministerijai pradėjo teikti tik nuo 2015 m. Aukščiausi rodikliai Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro, o mažiausi (mažiau nei 50 proc.) – Šiaulių valstybinio kamerinio choro „Polifonija“ salės, jis kasmet vis mažėja (2015–2017 m. sumažėjo 9 proc.). Pasak įstaigų yra daug priežasčių.

Audito metu įstaigų vadovų nurodytos priežastys dėl salės stacionare užimtumo mažėjimo

Pastaraisiais metais į visus įstaigos muzikos kolektyvus įsiliejo didelis skaičius jaunosios kartos muzikantų, dalis jų grįžo po studijų užsienyje. Kadangi muzikos kolektyvų darbas yra grįstas kasdienio bendro kūrybinio darbo principu, tai reikalauja daugiau repeticijų laiko naujų programų parengimui, todėl laikinai mažėja koncertinės veiklos intensyvumas.

Rengiantis 2018 m. Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečiui, 2017 m. labai didelis dėmesys buvo skiriamas specialių naujų programų parengimui ir darbui su partneriais Lietuvoje ir užsienyje, repeticijoms, kūrinių įrašams (vienas įrašas trunka visą savaitę), todėl surengta mažiau koncertų.

Tuo tarpu 2018 m. numatomas gerokai didesnis koncertų užsienyje skaičius, kaip ir 2013 m. (Lietuvos pirmininkavimo ES tarybai laikotarpiu).

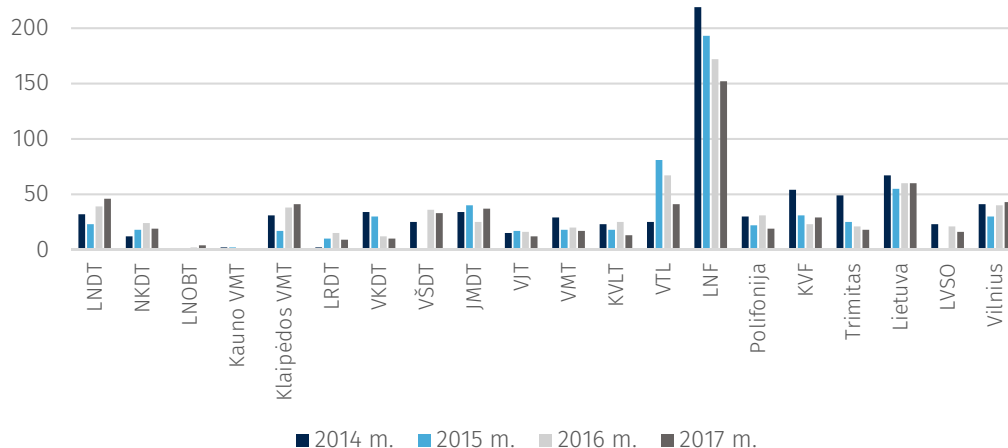
Salės užimtumo rodiklis prastėjo dėl įstaigos vadovų ir darbuotojų kaitos bei finansiškai nepagrįstų metinių programų.

49. Nustatėme rodiklių nenuoseklumus (svyravimus), lyginome juos su kitais rodikliais, aiškinomės priežastis. Pavyzdžiui, Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro salės užimtumo rodiklis 2017 m. labai krito, nes teatras buvo uždarytas dėl renovacijos. Spektaklių skaičius dėl to nesumažėjo, o žiūrovų skaičius didėjo (spektakliai vyko kitose erdvėse) (8 pav.). Tai rodo teatro veiklos efektyvumą. Atkreipiame dėmesį, kad 2018–2019 m. bus renovuojami, remontuojami septynių įstaigų pastatai / salės. Vertinant jų veiklą šiuo laikotarpiu, reikėtų atkreipti dėmesį į žiūrovų, pasirodymų ir kitų rodiklių tendencijas, nes, kaip rodo praktika, dėl salės naudojimo apribojimų nebūtinai turi mažėti pasirodymų ir lankytojų skaičius.

2.1.3. Gastrolių Lietuvoje kasmet nevyko 4 iš 20 įstaigų

50. Siekiant Kultūros ministerijos strateginio tikslo – skleisti Lietuvos profesionaliojo meno kūrybą, meno ir kultūros sklaidą Lietuvoje – svarbu, kad įstaigos rengtų pasirodymus gastroliuodamos po šalį.
51. Teatrai ir koncertinės įstaigos gastroles planuoja ir organizuoja savarankiškai⁴⁴. Nustatėme, kad įstaigos gastrolių planų tarpusavyje nederina, o ministerija apibendrintų duomenų apie gastroles šalyje nerenka ir gastrolių kryptių nežino.
52. Audituojamu laikotarpiu 3 teatrai ir 1 koncertinė įstaiga kasmet negastroliavo Lietuvoje. Likusios 80 proc. įstaigų (11 (iš 13) teatrų ir 6 (iš 7) koncertinių įstaigų) audituojamu laikotarpiu kasmet gastroliavo Lietuvoje, bet jų pasirodymų skaičius labai skiriasi (10 pav.) Tai rodo netolygią profesionaliojo scenos meno sklaidą.

10 pav. Įstaigų surengtų pasirodymų gastrolėse Lietuvoje skaičius 2014–2017 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

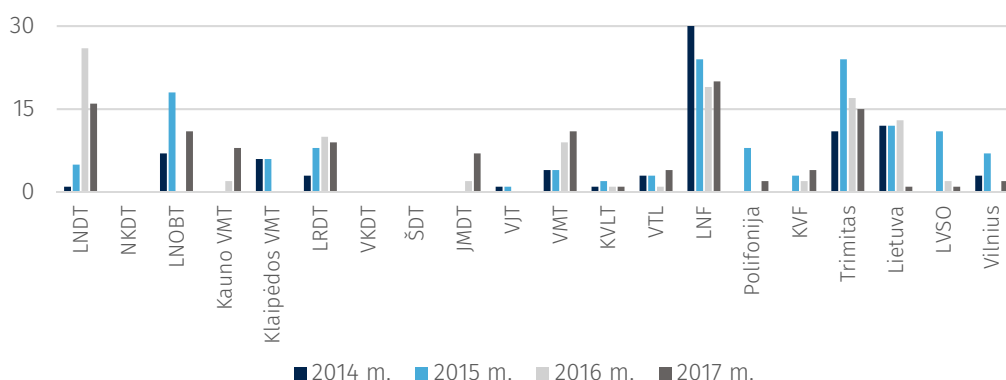
⁴⁴ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 10 str. 1 d.

53. Audito metu visos įstaigos nurodė, kad gastroles regionuose stabdo tai, kad ten salės nepritaikytos profesionaliajam scenos menui, trūksta lėšų, įstaigos tarpusavyje nederina gastrolių organizavimo, nėra bendro gastrolių plano ar bendrų susitarimų tarp įstaigų.
54. Siekiant tolygesnės kultūros sklaidos, ministerija turėtų koordinuoti ir nukreipti įstaigų gastroles taip, kad jos padengtų kuo daugiau šalies regionų.

2.1.4. Kasmet pasirodymus užsienyje rengė 8 iš 20 įstaigų

55. Siekiant Kultūros ministerijos strateginio tikslo – skleisti Lietuvos profesionaliojo meno kūrybą, meno ir kultūros sklaidą užsienyje – svarbu, kad įstaigos rengtų pasirodymus užsienyje ir kad tai būtų kryptinga veikla.
56. Įstaigos pačios inicijuoja ir vykdo sklaidą užsienyje. Nacionalinės įstaigos vyko į Latviją, Estiją, Vokietiją, Italiją, Gruziją, Kiniją, valstybinės – į Latviją, Lenkiją, Estiją, Ukrainą, Baltarusiją, Vokietiją, Austriją, Prancūziją, Izraelį, Turkiją. Nustatėme, kad audituojamu laikotarpiu 5 teatrai (iš 13) kasmet vyko gastrolių į užsienį, 3 teatrai užsienyje negastroliavo. Kasmet pasirodymus užsienyje rengė 3 koncertinės įstaigos iš 7 (11 pav.).

11 pav. Įstaigų surengtų pasirodymų gastrolėse užsienyje skaičius 2014–2017 m. (vnt.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

57. Profesionaliojo scenos meno įstatyme⁴⁵ nurodyta, kad nacionalinių įstaigų paskirtis – nuosekliai plėtoti tarptautinę kūrybinę partnerystę. Gastrolės užsienyje yra vienas iš būdų tai daryti, tačiau iš nacionalinių įstaigų kasmet tik dvi įstaigos vyko gastrolių užsienyje.
58. Įstaigos, kurios negastroliavo arba gastroliavo ne kasmet, nurodė, kad vyksta tik į festivalius, į kuriuos yra kviečiamos, kur finansuojama jų kelionė ir mokami dienpinigiai, nes stinga lėšų ir tai yra brangu (pavyzdžiui, orkestrui nusukti su instrumentais į Ispaniją kainuoja 58 tūkst. Eur). Dėl šių priežasčių įstaigos neturi tikslo kiekvienais metais išvažiuoti gastrolių į užsienį arba važiuoja į bet kokią šalį.

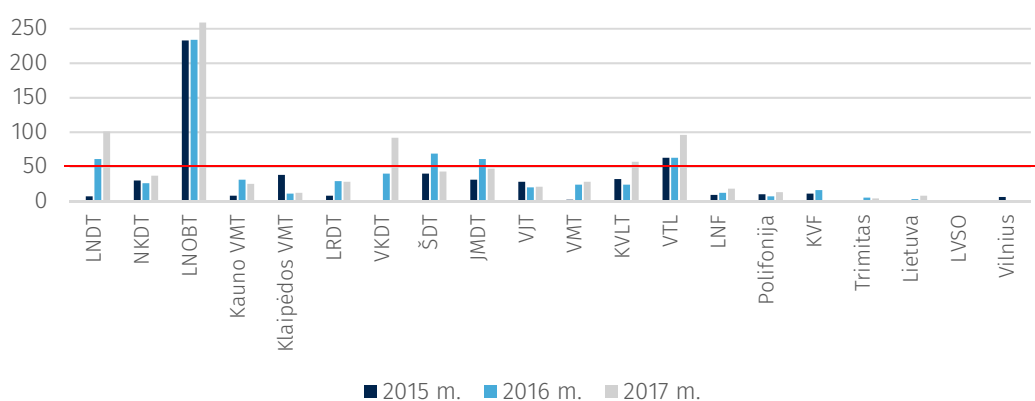
⁴⁵ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 6 str. 1 d. 1 p.

59. 2010 m. patvirtintose Kultūros politikos kaitos gairėse⁴⁶ teigiama, kad Lietuvos kultūros sklaida užsienyje yra fragmentiška, ji neturi aiškių krypčių ir tikslų, užtikrinančių suderintą, nusistatytais prioritetais pagrįstą, į rezultatus orientuotą Lietuvos kultūros sklaidą.
60. 2016 m. atliktas tyrimas⁴⁷ parodė, kad Kultūros ministerijai pavaldžios įstaigos (teatrai ir koncertinės įstaigos) nėra sisteminei įsitraukusios į tarptautines veiklas. Įgyvendinant Lietuvos kultūros tarptautiškumo politiką dominuoja kultūriniai tikslai, o kryptis (šalis) didžia dalimi apsprendžia kultūros lauko paklausa, t. y. įstaigos važiuoja į tas šalis, kurių atstovai kviečia ir apmoka pasirodymus.
61. Nesant aiškių kultūros politikos tarptautiškumo prioritetų, negalima įvertinti, ar įstaigų veikla rengiant gastroles užsienyje buvo kryptinga ir efektyvi.

2.1.5. Tik 2 teatrai iš 13 kasmet surengė daugiau negu 50 edukacinių renginių ir nė viena koncertinė įstaiga nepasiekė šio rodiklio

62. Edukaciniai renginiai – viena iš teatrų ir koncertinių įstaigų funkcijų, nurodytų įstaigų veiklos nuostatuose. Vykdyti edukacines programas savo nuostatuose nusimačiusios 18 (iš 20) įstaigų.
63. Ši veikla kuria didelę pridėtinę vertę visuomenei ir pačiai įstaigai. Teatrų ir koncertinių įstaigų rengiamų edukacinių renginių duomenis analizavome nuo 2015 m., nes tik tada šis vertinimo kriterijus buvo nustatytas įstaigų veiklai vertinti. Atsižvelgę į įstaigų veiklos rezultatus, laikėme, kad vienas iš efektyvios įstaigos veiklos požymių yra surengti ne mažiau 50 edukacinių užsiėmimų per metus.
64. Tik 2 (iš 13) teatrai (15 proc.) kasmet aktyviai vykdė šią jiems priskirtą funkciją ir nė viena koncertinė įstaiga nesurengė daugiau nei 50 edukacinių renginių per metus (12 pav.).

12 pav. Įstaigų surengtų edukacinių renginių skaičius 2015–2017 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

65. Daugiausiai edukacinių renginių rengiantis Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras mato akivaizdžią naudą – taip auginamas būsimas žiūrovas.

⁴⁶ Patvirtintos Seimo 2010-06-30 nutarimu Nr. XI-977 10 p.

⁴⁷ Lietuvos kultūros tarptautiškumo politikos formavimo ir įgyvendinimo tobulinimas.

Edukacinių projektų naudos pavyzdys

Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras keletą metų sėkmingai vykdo įvairius edukacinius projektus, o prisijungus prie Europos operos teatrų edukacinių skyrių asociacijos tinklo tapo lengviau keistis patirtimi su kitais Europos teatrais, edukacijos srityje dirbančiais jau daugelį metų. Opera ir baletas reikalauja išlavinto žiūrovo, todėl su edukaciniais projektais aplankomi ir Lietuvos regionai. Teatro edukacinių projektų poreikis didelis – jaunoji auditorija nori pažinti profesionalųjį meną, o projektų grįžtamasis ryšys jau pastebimas – teatro salėje vis daugiau jaunimo, didėja susidomėjimas anksčiau nepažintu operos ir baleto menu.

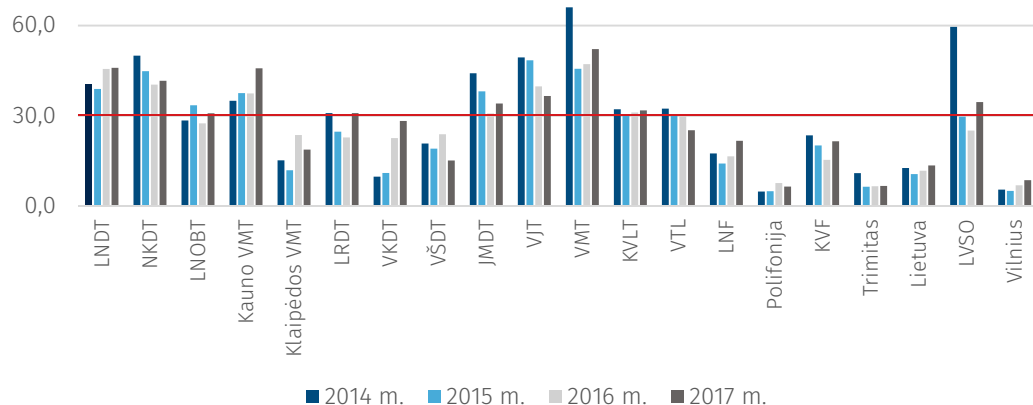
Vienas teatro veiklos tikslų yra kūrybiškai perteikti pasaulio muzikines kultūros vertybes, panašų tikslą turi ir edukaciniai teatro projektai. Tas vertybes jie padeda atrasti ir mažiausiems žiūrovams, ypač vertingi teatro edukaciniai renginiai, vykstantys tolimuose Lietuvos miesteliuose.

66. Edukacija svarbi taip pat ir dėl to, kad, tai vienas būdų pasiekti žmones regionuose. Todėl visi teatrai ir koncertinės įstaigos siekdamos būti patraukliomis, pritraukti kuo daugiau lankytojų ir auginti naują žiūrovą, turėtų tikslingai organizuoti kuo daugiau edukacinių veiklų (pvz., ekskursijų, edukacinių užsiėmimų, kūrybinių dirbtuvių, susitikimų ir panašiai), o ministerija siekdama veiksmingo politikos organizavimo ir įgyvendinimo, raginti ir teikti pagalbą įstaigoms rengiančioms mažai edukacinių užsiėmimų.

2.1.6. Uždirbtų pajamų santykis su baziniu valstybės finansavimu ne mažesnis kaip 30 / 70 procentų pasiektas tik 7 įstaigose

67. Vienas pagrindinių teatrų ir koncertinių įstaigų efektyvumo rodiklių yra jų uždirbtos pajamos parduodant bilietus, nuomojant sales, atliekant užsakomuosius pasirodymus renginių metu ir panašiai. Pajamų dydžio rodiklį siejant su kitais rodikliais galima visapusiškiau įvertinti įstaigos veiklos efektyvumą – kuo didesnis lankytojų skaičius, pasirodymų skaičius, tuo didesnės turėtų būti įstaigos pajamos.
68. Ministerija nėra numačiusi, kokią dalį pajamų įstaigos turėtų uždirbti, palyginus su joms skiriamu valstybės biudžeto finansavimu. Todėl, įvertinę Latvijos patirtį, kur vidutinis įstaigų uždirbtų pajamų ir bazinio finansavimo santykis yra 55 / 45, ir atsižvelgę į mūsų šalies esamą praktiką laikėmės nuomonės, kad vienas iš efektyvios įstaigos veiklos požymių yra minėto santykio reikšmė 30 / 70.
69. 2014–2017 m. visų valstybinių įstaigų (ir nacionalinių) uždirbtų pajamų ir bazinio finansavimo lėšų santykis buvo apie 28 / 72 proc., o skaičiuojant šį santykį kiekvienoje įstaigoje nustatyti svyravimai nuo 5 / 95 proc. (2015 m.) iki 66 / 34 proc. (2014 m.). Uždirbtų pajamų ir bazinio finansavimo santykį – 30 proc. ir daugiau – pasiekė 7 teatrai (35 proc. visų įstaigų). Mažesnis kaip 15 proc. pajamų santykis buvo 4 koncertinių įstaigų. Tai rodo labai didelius veiklos skirtumus, kurie turėtų būti svarbūs vertinant veiklos efektyvumą (13 pav.).

13 pav. Uždirbtų pajamų dalis nuo bazinio finansavimo 2014–2017 m. (proc.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų finansines ataskaitas

70. Nustatėme, kad uždirbamų pajamų ir bazinio finansavimo santykis linkęs mažėti. Ministerijai nenustačius siektino santykio, prarandama galimybė skatinti įstaigų efektyvumą, todėl ministerijai reikėtų aiškintis svyravimų priežastis, suteikti reikiamą pagalbą įstaigoms veiklai tobulinti.
71. Apibendrinę įstaigų veiklos rezultatus pagal kiekybinius rodiklius, matome, kad norint motyvuoti įstaigas siekti geresnių rezultatų ir užtikrinti jų efektyvią veiklą, reikėtų kasmet vertinti ir analizuoti įstaigų pateikiamus duomenis pagal detalius rodiklius ataskaitose, sieti juos vienus su kitais (pavyzdžiui, lankytojų, pasirodymų ir salės užimtumo, uždirbtų pajamų), atkreipiant dėmesį į rodiklių reikšmių svyravimus ir analizuoti priežastis, nustatyti aiškius lūkesčius įstaigoms, o prireikus teikti joms pagalbą.

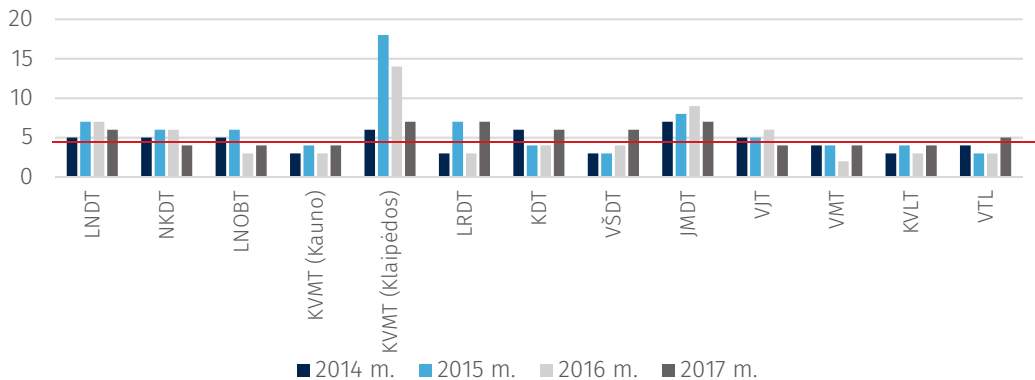
2.2. Neišnaudojamos galimybės įvertinti teatrų ir koncertinių įstaigų veiklą ir pasiekimus kokybės požiūriu

72. Teatrai ir koncertinės įstaigos turi užtikrinti ir reprezentuoti aukštą meninę kokybę. Tai įvertinti reikalingi ir kokybiniai rodikliai (ministerija tokių nenustačiusi), kurie rodytų įstaigų pridėtinę vertę, kaip pateisinami vartotojų lūkesčiai, ar įstaiga patraukli rėmėjams ir panašiai.
73. Bendradarbiaudami, konsultuodamiesi su įstaigomis, ekspertais ir ministerija pasirinkome šiuos, su kokybe sietinus rodiklius ir jų reikšmes:
- visų teatrų naujų pastatymų skaičius kasmet ne mažesnis kaip 4;
 - kasmet bent 5 proc. augo rėmėjų lėšos;
 - kasmet daugiau kaip 50 proc. „Auksinių scenos kryžių“ nominacijų skiriama nacionaliniams ir valstybiniais teatrams;
 - visos įstaigos atlieka vartotojų apklausas ir numatė kokybės tobulinimo būdus.

2.2.1. Tik 6 teatrai iš 13 kasmet pastatė po 4 ir daugiau naujų spektaklių

74. Naujų pastatymų skaičius svarbus siekiant pritraukti kuo daugiau žiūrovų. Peržiūrėję visų įstaigų strateginius / metinius veiklos planavimo dokumentus, laikėme, kad kasmet pastatyti 4 naujus spektaklius yra pasiekiamas tikslas. Pažymėtina, kad analizavome tik teatrų duomenis, nes ministerija koncertinėms įstaigoms nėra nustačiusi tokio ar panašaus rodiklio. Nustatėme, kad 6 teatrai (46 proc.) kasmet pastatė po 4 ir daugiau naujų spektaklių (14 pav.).

14 pav. Naujų pastatymų skaičius teatruose 2014–2017 m.

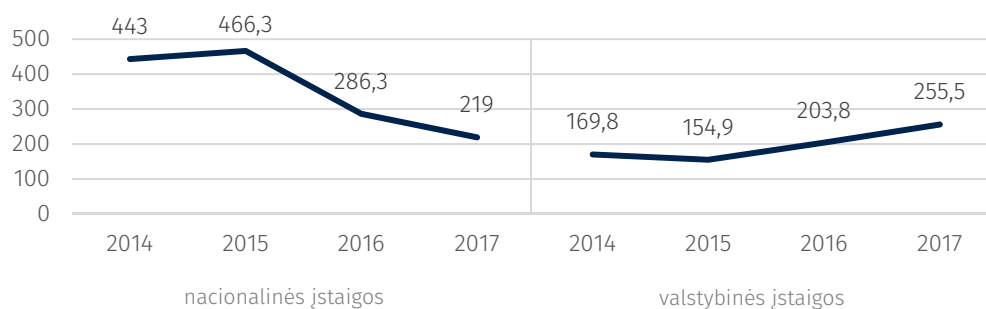
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos ataskaitų (metinių) suvestinius duomenis

75. Įstaigų naujų pastatymų skaičius labai priklausė nuo Lietuvos kultūros tarybos skirto finansavimo. Nustatėme, kad nacionaliniams teatrams skirtos lėšos naujiems projektams 2017 m. (palyginus su 2014 m.) sumažėjo 50,5 proc., bet naujų pastatymų skaičius juose sumažėjo tik 7 proc., arba 1 nauju pastatymu (lyginant 2017 m. ir 2014 m.). Valstybiniuose teatruose – naujų pastatymų padidėjo 23 proc., arba 10 naujų pastatymų (lyginant 2017 m. ir 2014 m.), nors finansavimas projektams beveik nepakito. Tai rodo, kad teatrai naujiems pastatymams efektyviai naudoja savo uždirbtas lėšas.
76. Tai, kad mažiau negu pusė teatrų kasmet pastatė po 4 ir daugiau naujų spektaklių, rodo neveiksmingą įstaigų kūrybinės veiklos atsinaujinimą, tačiau svarbu, kad įstaigos supranta naujų pastatymų pridėtinę vertę jų veiklai ir dėl riboto valstybės biudžeto finansavimo, veiksmingai panaudojo savo uždirbtas lėšas.

2.2.2. Rėmėjų lėšos sumažėjo apie 23 proc.

77. Įstaigos sugebėjimas pritraukti rėmėjus rodo jos veiklos efektyvumą, nes ji tenkina visuomenės lūkesčius, kuria pridėtinę vertę, o rėmėjų pritrauktas lėšas gali investuoti į kokybę, garsių režisierių, aktorių, atlikėjų pritraukimą, naujus pastatymus ir panašiai. Bazinis valstybės finansavimas skiriamas tik įstaigos veiklai užtikrinti, todėl rėmėjų lėšos mažina įstaigų priklausomybę nuo valstybės biudžeto lėšų.
78. Visos įstaigos audituojamu laikotarpiu pritraukė 1,7 mln. eurų rėmėjų lėšų (15 pav.), tačiau bendrai tai sudarė tik apie 1,2 proc. įstaigų lėšų. 2017 m., palyginus su 2015 ir 2014 m., rėmėjų lėšos sumažėjo apie 23 proc.

15 pav. Rėmėjų lėšos 2014–2017 m. (tūkst. Eur)

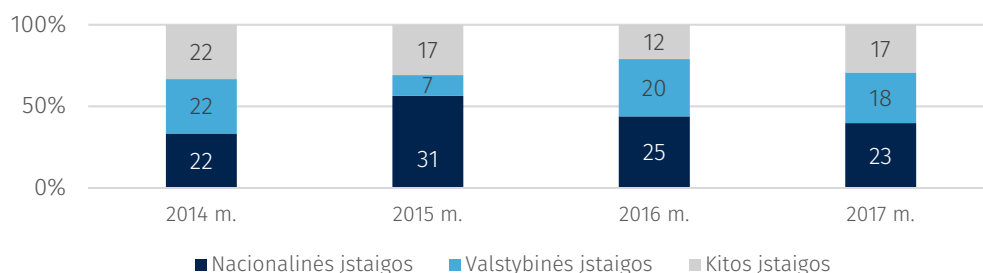
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų finansines ataskaitas

79. Teatrų ir koncertinių įstaigų atstovai nurodė, kad šalyje rėmėjų trūksta, pritraukti jų lėšas darosi vis sunkiau, nes rėmėjai neturi motyvacijos remti, trūksta mecenavimo mechanizmo, priemonių, kaip paskatinti verslą ar bendruomenes tapti kultūros procesų rėmėjais. Ministerijos nuomone, „Paramos didėjimą arba mažėjimą iš esmės lemia ne tik įstaigos veikla, bet ir verslo mokestinė aplinka bei valstybės politikos sprendimai – šiuo konkrečiu atveju priimti sprendimai dėl alkoholio reklamos draudimo“.
80. Rėmėjų lėšų mažėjimas ir / arba tik nedidelė dalis šių lėšų įstaigų biudžete rodo, kad įstaigos vis mažiau patrauklios rėmėjams, vis mažiau rėmėjų lėšų gali investuoti į veiklos kokybę ir yra priklausomos nuo valstybės finansavimo, todėl svarbu, kad ministerija skatintų ir kitų finansavimo šaltinių įvairovę įstaigose.

2.2.3. Nacionaliniai ir valstybiniai teatrai vidutiniškai kasmet sudarė apie 72 proc. visų Auksinių scenos kryžių nominantų

81. Latvijoje, vertinant teatrų veiklos rezultatus, nustatytas kokybės rodiklis – įstaigų gautų apdovanojimų skaičius. Tokį veiklos kokybės rodiklį galima būtų nustatyti ir Lietuvos teatrams.
82. Dėl aukščiausiojo teatro apdovanojimo Lietuvoje „Auksinių scenos kryžių“ gali konkuruoti visi profesionaliais pripažinti teatrai. Šie apdovanojimai vyksta kasmet nuo 1992 m. Audituojamu laikotarpiu kasmet nacionalinių ir valstybinių teatrų atstovai buvo nominuoti ir sudarė apie 72 proc. visų nominantų, kitą dalį nominacijų gavo kitos įstaigos (16 pav.).

16 pav. „Auksinių scenos kryžių“ nominacijos, atitekusios nacionaliniams, valstybiniams ir kitiems teatrams 2014–2017 m. (vnt.)

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos duomenis

83. Kasmet dalis nominacijų atitenka nacionalinėms ir valstybinėms įstaigoms bendradarbiaujant ir kuriant kartu su kitomis įstaigomis, menininkais. Pavyzdžiui, 2014 m. ir 2017 m. sudarė apie 16 proc. Todėl toks bendradarbiavimas kuria įstaigoms pridėtinę vertę ir yra skatintinas.
84. „Aukšinių scenos kryžių“ nominacijų skaičius turėtų būti įtrauktas į įstaigų vertinimo rodiklius, kuriais būtų matuojami įstaigų pasiekimai ir kokybė. Galėtų būti įsteigti ir koncertinių įstaigų apdovanojimai, kurie skatintų jas tobulėti ir padėtų vertinti jų kokybę.

2.2.4. Įstaigos neišnaudoja vartotojų apklausų teikiamų galimybių tobulinant veiklą

85. Šiuo metu vartotojų pasitenkinimo paslaugomis apklausos ir jų duomenys – vienintelis įstaigų veiklos kokybės vertinimo įrankis, kuris suteikia galimybę siekti pažangos ir išsiaiškinti įstaigos vartotojų pasitenkinimo lygį teikiamomis paslaugomis. Kultūros ministro įsakymu⁴⁸ jo valdymo srityje veikiančioms įstaigoms pagal patvirtintą metodiką nuo 2017 m. pavesta kasmet (arba ne rečiau kaip kartą per dvejus metus), įvertinti vartotojų pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis.
86. Įvertinę kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo klausimyną⁴⁹, nustatėme, kad pasitenkinimo paslaugomis, susijusiomis su teatrų ir koncertinių įstaigų kūrybine veikla, klausimai (pasitenkinimas aktorių vaidyba, koncerto programa ir atlikėjais, teatro / koncertinės įstaigos repertuaru, vykdomais edukaciniais užsiėmimais) sudaro nedidelę dalį (apie 15 proc.) viso klausimyno. Kita jo dalis skirta įvertinti aptarnavimo ir kitas paslaugas (pasitenkinimas įstaigos patalpomis, darbo laiku, pasiekiamumu ir panašiai).
87. Vartotojų pasitenkinimo paslaugomis apklausą atliko 17 (iš 20 įstaigų: iš jų 1 nepateikė duomenų). Nustatėme, kad įstaigos apklausų rezultatais mažai naudojasi tobulindamos veiklą, nors šių apklausų rezultatai turėtų padėti įstaigai įvertinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, geriau suprasti vartotojų poreikius bei, į juos atsižvelgus tobulinti savo veiklą. Iš 17 apklausas atlikusių įstaigų tik 6 nurodė, kad savo veiklos planavimo dokumentuose įtrauks / įtraukė priemones atsižvelgiant į vartotojų apklausos rezultatus.
88. Siekiant veiksmingai išnaudoti įstaigų atliekamas vartotojų apklausas šių apklausų klausimai turėtų būti labiau orientuoti į kūrybinės veiklos kokybės vertinimą, o įstaigos, remiantis apklausų rezultatais, galėtų aktyviau imtis priemonių tobulindamos veiklą.
89. Pasirinktų kokybinių veiklos rodiklių analizė parodė, kad svarbu nustatyti kokybinius rodiklius. Kad kokybė būtų vertinama išsamiau ir parodytų tikresnį vaizdą, tokių rodiklių turi būti daugiau nei vienas. Ministerija, apsvarsčiusi su įstaigų atstovais, turėtų rodiklius nustatyti, juos stebėti ir vertinti bei užtikrinti, kad būtų pagal juos atsiskaitoma. To nepadarius, įstaigų veiklos efektyvumo vertinimas nesuteiks visos informacijos, reikalingos sprendimas dėl įstaigų veiklos, priimti ir apsunks bazinio finansavimo skyrimą pagal veiklos rezultatus.

⁴⁸ Kultūros ministro 2017-05-15 įsakymu Nr. JV-675 patvirtintos Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimo metodikos XI dalis.

⁴⁹ Kultūros ministro 2017-05-15 įsakymu Nr. JV-675 patvirtintos Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimo metodikos 2, 4 priedai.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
1.	Siekiant sustiprinti ir pagrįsti nacionalinių įstaigų vaidmenį patikslinti nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos reikalavimus ir funkcijas, atitinkančius jų paskirtį.	Kultūros ministerija	Kultūros pagrindų įstatymo projekte papildomai apibrėžti nacionalinių kultūros įstaigų išskirtines funkcijas. Parengtą įstatymo projektą pateikti Vyriausybei.	2019 m. IV ketvirtis
2.	Siekiant, kad profesionaliojo scenos meno politika būtų formuojama įrodymų pagrindu, sukurti teatrų ir koncertinių įstaigų valdymo modelį. Todėl:	Kultūros ministerija		
2.1.	nustatyti papildomus kokybinius įstaigų veiklos rodiklius;	Kultūros ministerija	Patikslinti Nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos metinės kūrybinės veiklos programos vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą kultūros ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. ĮV-1145 „Dėl nacionalinio, valstybinio ir savivaldybės teatro ir koncertinės įstaigos metinės kūrybinės veiklos programos vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir jame nustatyti papildomus kokybinius įstaigų veiklos rodiklius.	2019 m. II ketvirtis
2.2.	patikslinti metinės įstaigų veiklos vertinimo tvarką, detalizuojant veiklos vertinimo rodiklius ir nustatant jų reikšmes;	Kultūros ministerija	Patikslinti kultūros ministro 2017 m. balandžio 11 d. įsakymą Nr. ĮV-559 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo nacionaliniams ir valstybiniams teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašo patvirtinimo“ detalizuojant įstaigų veiklos vertinimo kriterijus ir jų rodiklius, o konkrečias reikšmes nustatyti kiekvienos įstaigos strateginiame ir metiniame veiklos plane.	2019 m. IV ketvirtis
2.3.	periodiškai atlikti įstaigų veiklos efektyvumo ir įstaigų veiklos atitikimo nacionalinės ar valstybinės profesionaliojo scenos meno įstaigos funkcijoms vertinimą;	Kultūros ministerija	Parengti įstaigų veiklos ir atitikimo nacionalinės ar valstybinės profesionaliojo scenos meno įstaigos funkcijoms vertinimo metodiką. Kiekvienais metais atlikti ne mažiau nei 4 nacionalinių ir (arba) valstybinių profesionaliojo scenos meno įstaigų vertinimą.	2019 m. III ketvirtis 2019 m. IV ketv.

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data*
2.4.	finansavimą sieti su įstaigų metiniais veiklos vertinimo rezultatais;	Kultūros ministerija	Parengti Profesionaliojo scenos meno įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, numatant įstaigų finansavimą susieti su įstaigų kasmetiniais veiklos vertinimo rezultatais. Parengtą įstatymo projektą pateikti Vyriausybei.	2019 m. IV ketvirtis
2.5.	kasmet vertinti Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos poveikį.	Kultūros ministerija	Kiekvienais metais įvertinti Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos poveikį.	2019 m. II ketvirtis

* – priemonės ir terminus rekomendacijoms įgyvendinti pateikė Lietuvos Respublikos kultūros viceministrė Gintautė Žemaitytė.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:

Profesionaliosios kūrybos ir tarptautiškumo politikos skyriaus vedėja Janina Krušinskaitė, tel. nr. 8 608 45515 janina.krusinskaite@lrkm.lt

L. e. p. Visuomenės gerovės audito departamento direktorė

Rasa Kudžmienė

Visuomenės gerovės audito departamento vyr. valstybinė auditorė

Agnė Baranauskaitė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Ar teatrai ir koncertinės
įstaigos galėtų veikti
efektyviau“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

Įstaigos – teatrai ir koncertinės įstaigos.

JMDT – Juozo Miltinio dramos teatras.

Kauno VMT – Kauno valstybinis muzikinis teatras.

KĮ – koncertinė įstaiga.

Klaipėdos VMT – Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras.

KRF – Kultūros rėmimo fondas.

KVF – Kauno valstybinė filharmonija.

KVLT – Kauno valstybinis lėlių teatras.

Lietuva – KĮ Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“.

LNDT – Lietuvos nacionalinis dramos teatras.

LNF – Lietuvos nacionalinė filharmonija.

LNOBT – Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras.

LRDT – Lietuvos rusų dramos teatras.

LVSO – Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras.

NKDT – Nacionalinis Kauno dramos teatras.

Polifonija – KĮ Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“.

Tritimas – KĮ Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Tritimas“.

Vilnius – KĮ Valstybinis choras „Vilnius“.

VJT – Valstybinis jaunimo teatras.

VKDT – Valstybinis Klaipėdos dramos teatras.

VMT – Vilniaus mažasis teatras.

VŠDT – Valstybinis Šiaulių dramos teatras.

VTL – Vilniaus teatras „Lėlė“.

Gastrolės – profesionaliojo scenos meno įstaigos kūrybinio darbuotojo ar kūrybinių darbuotojų išvykos, kurių metu viešai atliekami profesionaliojo scenos meno kūriniai⁵⁰.

Profesionalusis scenos menas – autoriaus (autorių) ir (ar) atlikėjo (atlikėjų) aukšto meistriškumo ir meninio lygio scenos meno kūryba (sukurti, viešai atlikti ir (ar) įvairiomis viešinimo priemonėmis skleidžiami kūriniai), teigiamai įvertinta profesionaliojo scenos meno vertintojų⁵¹.

⁵⁰ Profesionaliojo scenos meno įstatymo 2 str. 1 d.

⁵¹ Ten pat, 2 str. 9 d.

Profesionaliojo scenos meno įstaigos kultūrinė edukacija – profesionaliojo scenos meno įstaigos kryptinga kultūrinė veikla, skatinanti asmens kultūros ir švietimo poreikius, ugdanti kūrybingą asmenybę – kultūros ir meno vartotoją – ir lavinanti jo meninius gebėjimus ir kompetencijas⁵².

Valstybinis bazinis finansavimas – valstybės biudžeto asignavimai, kurie užtikrina įstaigos funkcionavimą, veiklos tęstinumą ir valstybinės kultūros politikos įgyvendinimą⁵³.

Kitos įstaigos – kiti Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys, tokių juridinių asmenų ar kitoje Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtų juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniai, Lietuvos Respublikoje pripažinti profesionaliojo scenos meno įstaigomis (teatras, koncertinė įstaiga, trupė, ansamblis, cirkas, scenos meno informacijos centras, scenos menų centras, kūrybinis inkubatorius ir kita), įgyvendinantys jų steigimo dokumentuose nustatytus tikslus. Kitų profesionaliojo scenos meno įstaigų steigėjas (steigėjai) gali būti fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys⁵⁴.

⁵² Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 2 str. 4 d.

⁵³ Kultūros ministro 2017-04-11 įsakymu Nr. JV-559 patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto bazinio finansavimo nacionaliniams ir valstybiniams teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašas, 2.1 p.

⁵⁴ Profesionaliojo scenos meno įstatymas, 6 str. 1 d. 4 p.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Ar teatrai ir koncertinės
 įstaigos galėtų veikti
 efektyviau“
 2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar užtikrinama efektyvi teatrų ir koncertinių įstaigų veikla.

Pagrindiniai audito klausimai – ar Kultūros ministerija veiksmingai formuoja profesionalaus scenos meno politiką; ar nacionaliniai ir valstybiniai teatrai ir koncertinės įstaigos veikia efektyviai.

Audituojamas (-i) subjektas (-ai) – Kultūros ministerija; savivaldybės (5); teatrai ir koncertinės įstaigos (iš viso 62 įstaigos: 4 nacionalinės, 17 valstybinių, 16 savivaldybių, 25 kitos). Nacionalinės ir valstybinės profesionaliojo scenos meno įstaigoms (20 Kultūros ministerijos valdymo srities įstaigų) skiriama 97 proc. visų šios srities lėšų. Todėl pasirinkome vertinti šių įstaigų veiklos efektyvumą.

Audituojamas laikotarpis – 2014–2017 m. Siekdami įvertinti rodiklių kaitą, rinkome 2005–2013 m. duomenis, o 2018 m. duomenis nagrinėjome tiek, kiek jie susiję su įvykusiais profesionaliojo scenos meno įstaigų sistemos pokyčiais.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁵⁵ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus⁵⁶.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
Ar Kultūros ministerija užtikrina veiksmingą profesionaliojo scenos meno politikos įgyvendinimą	<u>Dokumentų peržiūra / analizė</u> Analizavome: Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymą; Juridinio asmens pripažinimo profesionaliojo scenos meno įstaiga ir šio pripažinimo panaikinimo tvarkos aprašą; Profesionaliojo scenos meno įstaigų, kurios nėra nacionalinis, valstybinis ar savivaldybės teatras ar koncertinė įstaiga, veiklos dalinio finansavimo iš valstybės biudžeto lėšų tvarkos aprašą; Valstybės biudžeto bazinio finansavimo	Nustatyti, ar: – nuo Lietuvos kultūros politikos gairių patvirtinimo 2010 m. buvo imtasi optimizavimo veiksmų; – nuo Lietuvos kultūros politikos gairių patvirtinimo 2010 m. bent viena valstybinė įstaiga (teatras ar koncertinė įstaiga) pakeitė teisinį statusą į VŠĮ; – teisės aktuose, reglamentuojančiuose profesionaliojo

⁵⁵ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

⁵⁶ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>lėšų skyrimo nacionaliniams ir valstybiniais teatrams ir koncertinėms įstaigoms, nepriklausomai nuo jų teisinės formos, tvarkos aprašų; Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 m. programą; Viešojo valdymo įstaigų veiklos ir gebėjimų vertinimo vadovą; Kultūros politikos gaires; Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodiką; 2017 m. Vyriausybės programos įgyvendinimo planą; Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimo metodiką; Kultūros ministerijos 2011–2017 m. vidaus audito ataskaitas teatrų ir KĮ srityje; Latvijos AAI 2018 m. teatrų ir koncertinių įstaigų audito ataskaitą; Estijos AAI atsakymus, teiktus Latvijos AAI auditui.</p> <p>Nagrinėjome: teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos ataskaitas (strateginio veiklos plano ataskaita, metinė veiklos ataskaita, vadovų veiklos ataskaita, kūrybinės veiklos ataskaita, statistinė veiklos ataskaita, veiklos programos ataskaita); profesionaliojo scenos meno įstaigų tarybos posėdžių protokolus.</p> <p><u>Literatūros analizė</u></p> <p>Nagrinėjome: 2014 m. Baltijos šalių valstybės finansuojamų koncertinių organizacijų, teatrų, operos ir baleto teatrų darbuotojų darbo užmokesčio tyrimą; 2014 m. atliktą Nevyriausybinių scenos menų organizacijų veiklos efektyvumo tyrimą; 2015 m. ESTEP tyrimą „Kultūros ir meno institucijų veiklos</p>	<p>scenos meno sritį, nacionalinėms įstaigoms nustatyti reikšmingesni reikalavimai negu valstybinėms ir kitoms įstaigoms;</p> <ul style="list-style-type: none"> – ministerija apibrėžė, kas yra iškiliasis, aukščiausio meninio lygio kūriniai, kuriuos turi pristatyti nacionalinės įstaigos; – nustatyti valstybinių teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos vertinimo rodikliai yra kiekybiniai ir kokybiniai; – Kultūros ministerija vertino teatrų ir koncertinių įstaigų veiklos efektyvumą; – visi teatrai ir koncertinės įstaigos teikė veiklos ataskaitas Kultūros ministerijai; – bazinis valstybės finansavimas įstaigoms skiriamas pagal įstaigų meno veiklos rezultatus.

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>vertinimo ir valdymo modelio galimybių studijos“.</p> <p><u>Pokalbiai</u></p> <p>Bendrauta su Kultūros ministerijos Profesionaliosios kūrybos ir tarptautiškumo politikos skyriaus specialistėmis, 20-ies Kultūros ministerijos valdymo srities teatrų ir KJ vadovais bei specialistais, 5 savivaldybių kultūros skyrių atstovais, 8 savivaldybių profesionaliųjų teatrų ir KJ vadovais, 1 nevalstybinio teatro vadovais, Vidaus reikalų ministerijos atstovais, Vidaus reikalų ministerijos KJ vadove.</p> <p><u>Apklausa</u></p> <p>El. paštu teikti klausimynai Kultūros ministerijos valdymo srities bei savivaldybių profesionaliesiems teatrams ir KJ. Atsakymus pateikė: KM įstaigos – 19 iš 20, savivaldybių įstaigos – 11 iš 17. Taip pat teikėme klausimynus profesionaliojo scenos meno įstaigų turinčioms savivaldybėms (atsakymus pateikė visos 8).</p>	
<p>Ar nacionaliniai ir valstybiniai teatrai ir koncertinės įstaigos veikia efektyviai</p>	<p><u>Dokumentų peržiūra / analizė</u></p> <p>Peržiūrėjome: Lietuvos Respublikos profesionaliojo scenos meno įstatymą; Kultūros ministerijos 2016–2017 m. strateginį veiklos planą; 6 valstybinių koncertinių įstaigų ir 10 valstybinių teatrų 2015 m. metinius veiklos planus; 6 valstybinių koncertinių įstaigų ir 10 valstybinių teatrų 2016 m. metinius veiklos planus; 6 valstybinių koncertinių įstaigų ir 10 valstybinių teatrų 2017 m. metinius veiklos planus; 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų 2015–2017 m. strateginius veiklos</p>	<p>Nustatyti, ar audituojamu laikotarpiu:</p> <p>- žiūrovų / klausytojų skaičius visose įstaigose 2015–2017 m. bent vienerius metus didėja ne mažiau kaip 10 proc.</p> <p>- visos įstaigos kasmet vyko gastrolių Lietuvoje bent du kartus;</p> <p>- visos įstaigos kasmet vyko gastrolių užsienyje bent vieną kartą;</p> <p>- visos įstaigos kasmet rengia bent 50 edukacinių renginių;</p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>planus; 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų 2016–2018 m. strateginius veiklos planus; 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų 2017–2019 m. strateginius veiklos planus; 20 profesionaliojo scenos meno įstaigų (4 nacionalinių, 16 valstybinių) nuostatus; Lietuvos nacionalinių teatrų ir nacionalinių koncertinių įstaigų bei valstybės teatrų ir valstybės koncertinių įstaigų gastrolių tvarkos aprašą; Lietuvos kultūros politikos kaitos gaires; XVII Lietuvos Vyriausybės programą; Teatro veiklos ataskaitos formą Nr. 9-kultūra; Kultūros įstaigų vartotojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis tyrimo metodiką; Teatrų ir koncertinių įstaigų 2014–2017 m. finansinių ataskaitų rinkinius; kultūros ministro 2018 m. vasario 1 d. įsakymą Nr. JV-160 „Dėl lėšų skyrimo profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos projektams“; Profesionaliojo scenos meno veiklos nacionalinės programos nuostatus, patvirtintus kultūros ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. JV-1144 (2018 m. vasario 23 d. įsakymo Nr. JV-206 aktuali redakcija).</p>	<p>- visų teatrų naujų pastatymų skaičius kasmet ne mažesnis kaip 4;</p> <p>- kasmet bent 5 proc. augo rėmėjų lėšos;</p> <p>- kasmet daugiau kaip 50 proc. „Auksinio scenos kryžiaus“ nominacijų skiriama valstybiniams teatrams;</p> <p>- visos įstaigos atlieka vartotojų apklausas ir numatė kokybės tobulinimo būdus.</p>

Duomenų analizė

Analizavome: valstybinių teatrų ir valstybinių koncertinių įstaigų interneto svetainėse skelbiamą informaciją; Kultūros ministerijos rengtą 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų, 10 valstybinių teatrų ir 6 koncertinių įstaigų 2014 m. veiklos ataskaitą; Kultūros ministerijos rengtą 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų, 10 valstybinių teatrų ir 6 koncertinių įstaigų 2015 m. veiklos ataskaitą; Kultūros ministerijos rengtą 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų, 10

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>valstybinių teatrų ir 6 koncertinių įstaigų 2016 m. veiklos ataskaitą; Kultūros ministerijos rengtą 4 nacionalinių profesionaliojo scenos meno įstaigų, 10 valstybinių teatrų ir 6 koncertinių įstaigų 2017 m. veiklos ataskaitą; 2014–2017 m. „Auksinių scenos kryžiaus“ apdovanojimų nominantų sąrašus; Lietuvos kultūros tarybos 2014–2017 m. teatrų ir koncertinių įstaigų projektų finansavimo duomenis.</p> <p><u>Literatūros analizė</u></p> <p>Nagrinėjome Kultūros ir meno institucijų veiklos vertinimo ir valdymo modelio galimybių studiją.</p> <p><u>Pokalbiai</u></p> <p>Bendrauta su Kultūros ministerijos Profesionaliosios kūrybos ir tarptautiškumo politikos skyriaus specialistėmis, 20-ies Kultūros ministerijos valdymo srities teatrų ir KĮ vadovais bei specialistais, 5 savivaldybių kultūros skyrių atstovais, 8 savivaldybių profesionaliųjų teatrų ir KĮ vadovais, 1 nevalstybinio teatro vadovais.</p> <p><u>Apklausa</u></p> <p>El. paštu teikti klausimynai Kultūros ministerijos valdymo srities bei savivaldybių profesionaliesiems teatrams ir KĮ. Atsakymus pateikė: KM įstaigos – 19 iš 20, savivaldybių įstaigos – 11 iš 17. Taip pat teikėme klausimynus profesionaliojo scenos meno įstaigų turinčioms savivaldybėms (atsakymus pateikė visos 8).</p>	

Valstybinio audito ataskaitos
 „Ar teatrai ir koncertinės
 įstaigos galėtų veikti
 efektyviau“
 3 priedas

Profesionaliosiomis scenos meno įstaigomis pripažintų teatrų ir koncertinių įstaigų sąrašas (2017-12-31)

Statusas	Įstaigos pavadinimas	Įstaigų skaičius
Nacionaliniai teatrai	Lietuvos nacionalinis operos ir baleto teatras	3
	Lietuvos nacionalinis dramos teatras	
	Nacionalinis Kauno dramos teatras	
Valstybiniai teatrai	Kauno valstybinis muzikinis teatras	10
	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras	
	Valstybinis jaunimo teatras	
	Valstybinis Vilniaus mažasis teatras	
	Klaipėdos dramos teatras	
	Valstybinis Šiaulių dramos teatras	
	Lietuvos rusų dramos teatras	
	Juozo Miltinio dramos teatras	
	Kauno valstybinis lėlių teatras	
Vilniaus teatras „Lėlė“		
Nacionalinės koncertinės įstaigos	Lietuvos nacionalinė filharmonija	1
Valstybinės koncertinės įstaigos	Valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“	7
	Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras	
	Valstybinis pučiamųjų instrumentų orkestras „Trimitas“	
	Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“	
	Koncertinė įstaiga Kauno valstybinė filharmonija	
	koncertinė įstaiga valstybinis choras "Vilnius"	
VRM reprezentacinis pučiamųjų orkestras		
Savivaldybių teatrai	Alytaus miesto teatras	10
	Viešoji įstaiga Alytaus miesto lėlių teatras „Aitvaras“	
	Kauno miesto kamerinis teatras	
	Kauno pantomimos teatras	
	Kelmės mažasis teatras	
	Viešoji įstaiga Panevėžio teatras „Menas“	
	Panevėžio lėlių vežimo teatras	
	Panevėžio muzikinis teatras	
	Šilutės kamerinis dramos teatras	
Kauno šokio teatras „Aura“		
Savivaldybių koncertinės įstaigos	Koncertinė įstaiga Kauno miesto simfoninis orkestras	6
	Vilniaus miesto savivaldybės Šv. Kristoforo kamerinis orkestras	
	Klaipėdos miesto savivaldybės koncertinė įstaiga Klaipėdos koncertų salė	
	Šiaulių miesto koncertinė įstaiga „Saulė“	
	Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“	
	Koncertinė įstaiga „Kauno santaka“	

Statusas	Įstaigos pavadinimas	Įstaigų skaičius
Kitų fizinių ir juridinių asmenų įsteigti teatrai	Viešoji įstaiga „Anželikos Cholinos šokio teatras“	24
	Viešoji įstaiga „Oskaro Koršunovo teatras“	
	Viešoji įstaiga „Keistuolių teatras“ (viena iš penkių dalininkų Kultūros ministerija)	
	Viešoji įstaiga „Klaipėdos lėlių teatras“	
	Viešoji įstaiga Choreografinių Projektų teatras „Vilniaus baletas“	
	Viešoji įstaiga „Gyčio Ivanausko teatras“	
	Viešoji įstaiga „Raganiukės teatras“	
	Viešoji įstaiga „Vyčio Jankausko šokio teatras“	
	Viešoji įstaiga Teatras „Atviras ratas“	
	Viešoji įstaiga „Teatras MENO FORTAS“ (viena iš penkių dalininkų Kultūros ministerija)	
	Viešoji įstaiga „MENS PUBLICA“	
	Viešoji įstaiga Teatras „Utopia“	
	Viešoji įstaiga teatras „Cezario grupė“	
	Viešoji įstaiga „Stalo Teatras“	
	Šokio teatras „Dansema“	
	Viešoji įstaiga „Klaipėdos jaunimo teatras“	
	Viešoji įstaiga „Šokio teatras PADI DAPI Fish“	
	Viešoji įstaiga „Apeirono teatras“	
	Viešoji įstaiga „Vilniaus Miesto Opera“	
	Viešoji įstaiga Šokio teatras „AIROS“	
Viešoji įstaiga „TEATRIUKAS“		
Viešoji įstaiga „Baroko operos teatras“		
Viešoji įstaiga „Artūro Areimos teatras“		
Viešoji įstaiga Urbanistinio šokio teatras „LOWAir“		
Kitų fizinių ir juridinių asmenų įsteigta koncertinė įstaiga	Viešoji įstaiga „Banchetto musicale“	1

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
 „Ar teatrai ir koncertinės
 įstaigos galėtų veikti
 efektyviau“
 4 priedas

Nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų teatrų ir koncertinių staigų finansavimo šaltiniai ir skirtos lėšos (tūkst. Eur)

Įstaigos	Finansavimo šaltiniai, skirtos lėšos
Nacionalinės įstaigos	Asignavimų valdytojos, bazinis finansavimas (2014–2017 m.) – 67076,3 Kultūros rėmimo fondas (2014–2017 m.) – 1719,9 Nacionalinė programa (2018 m.) – 1229,0 Uždirbtos pajamos (2014–2017 m.) – 18308,2 Savivaldybių biudžetų lėšos (2014–2017 m.) – 4,9 ES lėšos (2014–2017 m.) – 1041,5
Valstybinės įstaigos	Bazinis finansavimas (2014–2017 m.) – 87358,7 Kultūros rėmimo fondas (2014–2017 m.) – 1665,2 Nacionalinė programa (2018 m.) – 2828,7 Uždirbtos pajamos (2014–2017 m.) – 17988,5 Savivaldybių biudžetų lėšos (2014–2017 m.) – 264,1 ES lėšos (2014–2017 m.) – 2023,0
Savivaldybių įstaigos	Bazinis finansavimas (2014–2017 m.) – 804,0 Kultūros rėmimo fondas (2014–2017 m.) – 908,2 Uždirbtos pajamos (2014–2017 m.) – 2072,5 Savivaldybių biudžetų lėšos (2014–2017 m.) – 12263,0 ES lėšos (2014–2017 m.) – 8,6
Kitų juridinių ir fizinių asmenų įsteigti teatrai ir koncertinės įstaigos	Bazinis finansavimas (2014–2017 m.) – 200,0 Kultūros rėmimo fondas (2014–2017 m.) – 2626,6 Uždirbtos pajamos – neturime duomenų Savivaldybių biudžetų lėšos – neturime duomenų ES lėšos – neturime duomenų
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Kultūros ministerijos, savivaldybių įstaigų duomenis	

Valstybinio audito ataskaitos
 „Ar teatrai ir koncertinės
 įstaigos galėtų veikti
 efektyviau“
 5 priedas

Nacionalinių, valstybinių, savivaldybių ir kitų įstaigų paskirtis,
 nurodyta Profesionaliojo scenos meno įstatyme

Nacionalinės įstaigos	Valstybinės įstaigos	Savivaldybių įstaigos	Kitos įstaigos
įgyvendinti valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje:	įgyvendinti valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje:	padėti įgyvendinti valstybės politiką profesionaliojo scenos meno srityje:	įgyvendinti jų steigimo dokumentuose nustatytus tikslus
pristatyti visuomenei iškiliausius nacionalinius ir užsienio operos, baletu, dramos ir muzikos meno pasiekimus	formuoti savitą profesionaliojo scenos meno kryptį	pristatyti visuomenei klasikinio ir šiuolaikinio profesionaliojo scenos meno kūrinius	
reprezentuoti aukštos meninės vertės kūrybą	pristatyti Lietuvoje ir užsienyje aukštos meninės vertės klasikinio ir šiuolaikinio profesionaliojo scenos meno kūrinius	sudaryti sąlygas regiono profesionaliojo scenos meno autoriams ir atlikėjams pristatyti visuomenei savo kūrybą	
formuoti Lietuvos kultūros įvaizdį			
nuosekliai plėtoti tarptautinę kūrybinę partnerystę			
ugdyti profesionaliajam scenos menui imlią visuomenę ir užtikrinti profesionaliojo scenos meno prieinamumą visoms šalies visuomenės grupėms	ugdyti visuomenės poreikį profesionaliajam scenos menui, užtikrinti profesionaliojo scenos meno prieinamumą visoms šalies visuomenės grupėms	ugdyti visuomenės poreikį profesionaliajam scenos menui, užtikrinti profesionaliojo scenos meno prieinamumą visoms šalies visuomenės grupėms	
		dalyvauti neformaliojo švietimo programose, tarptautinėse kultūrinėse programose	
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Profesionaliojo scenos meno įstatymo nuostatas			

Valstybinio audito ataskaitos
 „Ar teatrai ir koncertinės
 įstaigos galėtų veikti
 efektyviau“
 6 priedas

Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos tikslai ir funkcijos, nurodyti įstaigų veiklos nuostatuose

Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos tikslai nurodyti įstaigų veiklos nuostatuose				
Veiklos tikslas	Iš viso įstaigų, kurios nusimačiusios veiklos tikslą:	Nacionalinės įstaigos (4)	Valstybinės įstaigos (16)	Savivaldybių įstaigos(10)
Pristatyti iškiliausius nacionalinės meninės kūrybos laimėjimus	16	3	12	1
Puoselėti, plėtoti, skleisti Lietuvos kultūrą	18	3	14	1
Formų ir žanrų įvairovė kūrybiškai interpretuoti ir perteikti pasaulio kultūrų laimėjimus	25	3	14	8
Kurti šiuolaikinio meno tradicijas	9	3		6
Sudaryti sąlygas talentingiems jauniems ir pripažintiems Lietuvos bei pasaulio scenos meno kūrėjams ir atlikėjams pristatyti savo kūrybą Įstaigos meno programose	30	4	16	10
Ugdyti, formuoti ir tenkinti visuomenės poreikį profesionaliam muzikos ir scenos menui	30	4	16	10
Bendradarbiauti su kitomis prof. scenos meno ir kultūros įstaigomis	2	1	1	
Užtikrinti visavertę šalies meninės kultūros sklaidą šalyje ir užsienyje	10	3	7	
Formuoti šalies meninį kultūros įvaizdį, pristatant užsienio šalyse nacionalinės scenos meno laimėjimus	15	3	9	3
Užtikrinti prof. scenos meno prieinamumą visoms šalies gyventojų grupėms	3	1	2	
Ugdyti vaikų ir jaunimo kūrybiškumą, gabių jaunų atlikėjų saviraišką	2	1	1	
Pristatyti iškiliausius aukštos meninės vertės klasikinio ir šiuolaikinio Lietuvos ir užsienio jv. prof. scenos meno rūšių ir žanrų kūrinius	3	1	1	
Teatro įvairių prof. Scenos meno rūšių ir žanrų kūrinius pristatyti visoje šalies teritorijoje ir užsienyje	2	1	1	
Pristatyti Lietuvos ir kitų tautų muzikos ir scenos meną Lietuvoje ir užsienyje	5		5	
Atlikti klasikinius ir šiuolaikinius Lietuvos bei užsienio šalių kompozitorių muzikos ir scenos meno kūrinius	10		8	2
Formuoti savitą profesionaliojo scenos meno kryptį	1		1	

Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos tikslai nurodyti įstaigų veiklos nuostatuose				
Veiklos tikslas	Iš viso įstaigų, kurios nusimačiusios veiklos tikslą:	Nacionalinės įstaigos (4)	Valstybinės įstaigos (16)	Savivaldybių įstaigos(10)
Pristatyti visuomenei klasikinio ir šiuolaikinio profesionaliojo scenos meno kūrinius	6			6
Dalyvauti formuojant miesto įvaizdį, pristatant scenos meno pasiekimus	2			2
Sudaryti sąlygas regiono profesionaliojo scenos meno autoriams ir atlikėjams pristatyti visuomenei savo kūrybą	1			1
Rūpintis jaunimo estetiniu ir etiniu auklėjimu	1			1
Kurti spektaklius, įvairias meno programas	1			1
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos nuostatus				

Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos funkcijos nurodytos įstaigų veiklos nuostatuose				
Funkcijos	Iš viso įstaigų, kurios nusimačiusios funkciją:	Nacionalinės įstaigos (4)	Valstybinės įstaigos (16)	Savivaldybių įstaigos(10)
Kuria ir viešai atlieka muzikinius spektaklius, kitas meno programas	19	3	10	6
Organizuoja Lietuvos ir užsienio scenos meno kūrinių pristatymą visuomenei	19	3	10	6
Organizuoja kitus meno ir kultūros renginius	21	4	11	6
Vykdo edukacines programas	24	4	11	6
Rengia gastroles šalyje ir užsienyje	29	4	16	9
Dalyvauja šalies ir tarptautiniuose renginiuose, programose	24	4	14	6
Gamina dekoracijas, kostiumus ir kitą rekvizitą, reikalingą spektaklių ir kitų meno programų sceniniam įgyvendinimui	1	1		
Vertina asmens įgytas kompetencijas pagal baleto artistų kvalifikaciją	1	1		
Atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas	23	3	14	6
Pristato ir (arba) sudaro sąlygas Teatre reziduoti ir (arba) dalyvauti teatro kūrybinėje veikloje talentingiems jauniems ir pripažintiems Lietuvos bei kitų šalių profesionaliojo scenos meno atlikėjams, jų kolektyvams	2	1	1	
Dalyvauja Panevėžio miesto, Panevėžio bei Utenos apskričių ir šalies bei tarptautiniuose renginiuose ar kultūrinio bendradarbiavimo programose, atstovaudamas ir pristatydamas Panevėžio miesto ir (ar) šalies teatro meno tradicijas	1		1	

Nacionalinių, valstybinių ir savivaldybių įstaigų veiklos funkcijos nurodytos įstaigų veiklos nuostatuose				
Funkcijos	Iš viso įstaigų, kurios nusimačiusios funkciją:	Nacionalinės įstaigos (4)	Valstybinės įstaigos (16)	Savivaldybių įstaigos(10)
Organizuoja profesionalaus scenos meno kūrimą bei viešą atlikimą	14	1	8	5
Vykdo ir plėtoja teatro Lėlių muziejaus veiklą	1		1	
Pristato lietuvių ir kitų tautų liaudies originaliąją chorinę ir vokalinę muziką	2		2	
Plėtoja kūrybinius ryšius su Lietuvos ir užsienio valstybių partneriais	1		1	
Renkasi kūrybinės veiklos kryptį, kūrybinius darbuotojus, atlikėjus, autorius	1		1	
Sudaro repertuarą, remdamasi sezoninėmis ir perspektyvinėmis kūrybinės veiklos programomis	1		1	
Bendradarbiauja su visuomeninėmis organizacijomis, įgyvendindamas su teatine ir kita veikla susijusias programas	1			1
Teikia steigėjo paskirtas ir kitas kultūros veiklos organizavimo, kūrybos atlikimo funkcijas	1			1
Teikia steigėjo patvirtintas paslaugas, atsižvelgdamas į steigėjo nustatytas rekomendacines kainas;	1			1
Dalyvauja organizuojant miesto bendruomenei svarbius renginius, valstybinių švenčių, atmintinų dienų minėjimus ir kitus kultūros renginius	4			4
Organizuoja Koncertų salės profesionalių meno kolektyvų (kamerinio orkestro, choro ir kvinteto) veiklą bei administruoja Klaipėdos karilioną	1			1
Pristato modernias ir tradicines meno raiškos formas	1			1
Organizuoja Klaipėdos, šalies ir užsienio profesionalių atlikėjų kūrybinių programų pristatymą	1			1
Leidžia bukletus, reklamę medžiagą, susijusią su Koncertų salės veikla	2			2
Savarankiškai sudaro repertuarą	1			1
Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal įstaigų veiklos nuostatus				

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

